

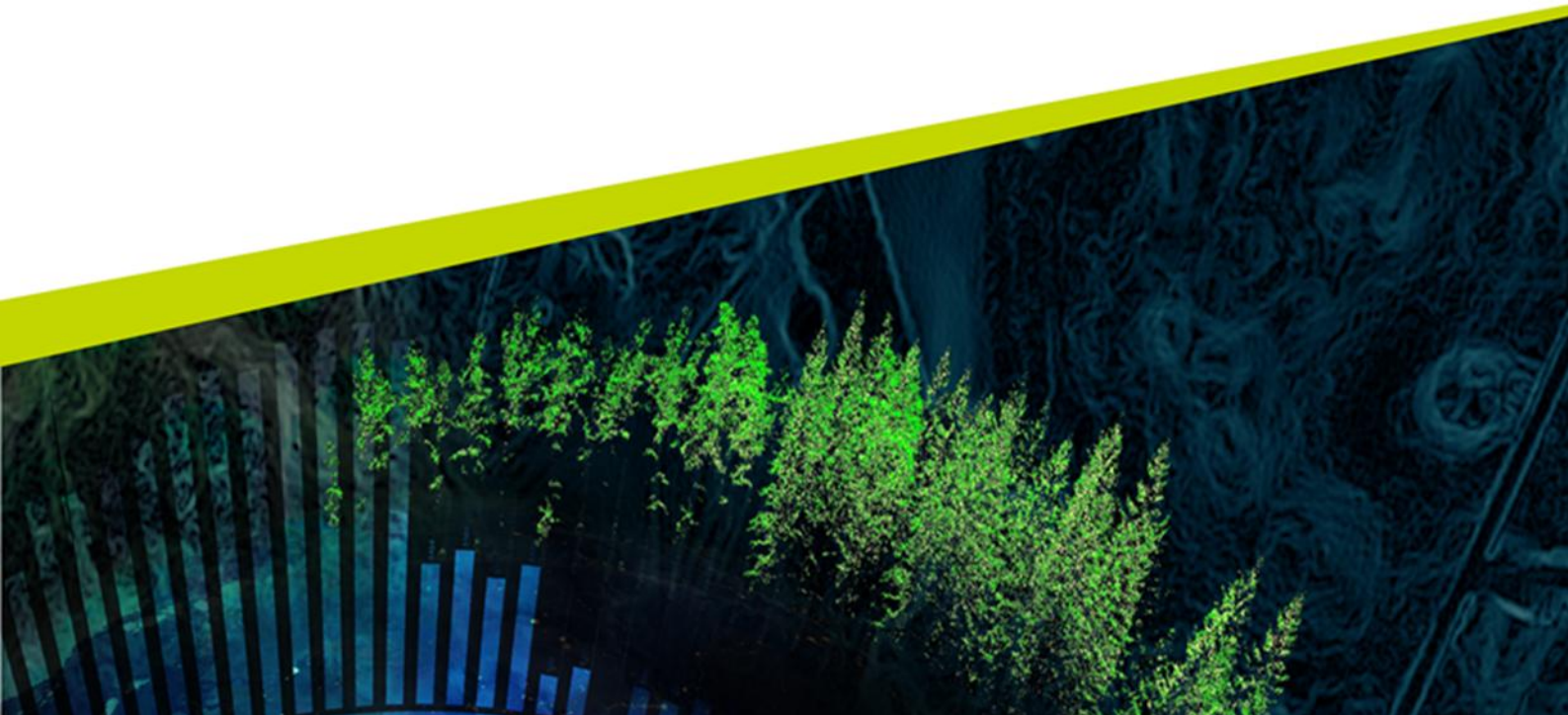
Räcker den svenska skogsbruksmodellen? – vad tycker privata skogsägarna?

Is the Swedish forest model sufficient? - What do the private forest owners think?

Tim Alestad

Examensarbete/Självständigt arbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Fakulteten för skogsvetenskap
Institutionen för skogsekonomi
Kandidatuppsats • Nr 44
Uppsala 2025

Räcker den svenska skogsbruksmodellen?

- *Vad tycker privata skogsägarna?*

Tim Alestad

Handledare: Camilla Widmark, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för skogsekonomi.

Examinator: Anders Lindhagen, Institution för skogsekonomi Sveriges lantbruksuniversitet

Omfattning: 15 hp
Nivå och fördjupning: G2E
Kurstitel: Självständigt arbete i Skogsbruksvetenskap
Kurskod: EX1013
Program/utbildning: Skogsekonomi (kandidat)
Kursansvarig inst.: Institutionen för skogsekonomi

Utgivningsort: Uppsala
Utgivningsår: 2025
Serietitel: Kandidatuppsats
Delnummer i serien: 44

Nyckelord/Keywords: biotopskydd, frivilliga avsättningar, generell hänsyn, miljömål, naturreservat, naturvård, policy skogsbruk, skogsägare, svenskt

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för skogsvetenskap
Institutionen för skogsekonomi

Sammanfattning

I denna uppsats undersöks vikten av att förstå de privata skogsägarnas attityder och perspektiv på skogsbruk genom att analysera resultat från en enkätstudie.

Ur enkäten valdes relevanta frågor ut, frågor som relaterar till behov av flera naturvårdsåtgärder, de svenska miljömålen samt vad de privata skogsägarna tycker. Dessa frågor fokuserar på behovet av fler frivilliga avsättningar för att uppnå miljömålen, skogsägarnas vilja att avsätta mer skog i framtiden samt deras uppfattning om det politiska trycket inom miljö- och naturvård.

Enkätanalysen visar information om respondenternas åsikter och deras syn på skogsbruk och miljövård. Analysen av resultaten, i relation till det teoretiska ramverket, ger insikter om skogsägarnas attityder och beteenden.

Resultatet pekar på att skogsägare anser att fler frivilliga avsättningar inte är nödvändiga. Det framkommer dock att mer skog jämfört med idag behöver avsättas för att uppnå miljömålen, även om politiska regleringar oftast ses som begränsande för ägandet.

Avslutningsvis finner denna uppsats att snabba förändringar i skogspolitiken, som berör skogsägarens rätt att bruka skogen, gav ett intryck att de privata skogsägarna år 2014 inte anses villiga att avsätta mer av sin skog.

Nyckelord: frivilliga avsättningar, generell hänsyn, miljömål, naturreservat, naturvård, policy skogsbruk, skogsägare, svensk

Summary

In this essay the importance of understanding private forest owners' attitudes and perspectives on forestry is examined by analyzing results from a survey study.

Relevant questions were selected from the survey, focusing on issues related to the need for more conservation measures, the Swedish environmental goals, and the views of private forest owners. These questions emphasize the need for more voluntary forest set-asides to achieve environmental goals, forest owners' willingness to set aside more land in the future, and their perception of political pressure in environmental and conservation matters.

The survey analysis provides information on respondents' opinions and views on forestry and environmental conservation. The analysis of the results, in relation to the theoretical framework, offers insights into forest owners' attitudes and behaviors.

The findings indicate that forest owners generally do not see the need for more voluntary set-asides. However, it is clear that more forests need to be set aside compared to current levels in order to meet environmental goals, even though political regulations are often seen as limiting ownership rights.

In conclusion, this essay finds that swift policy adjustments affecting forest owners' rights to manage their land create an impression that private forest owners in 2014 were not perceived as willing to set aside more of their own forest.

Keywords: *voluntary set-asides, general consideration, environmental goals, nature reserves, nature conservation, forestry policy, forest owners, Swedish*

Innehållsförteckning

1	Inledning	7
1.1	Problembakgrund	7
1.2	Problem	9
1.3	Syfte och avgränsningar	11
2	Teori	12
2.1	The Theory of Planned Behavior	12
2.2	Institutional rational choice (IRC)	13
3	Metod	14
3.1	Forskningsstrategi	14
3.2	Forskningsmetod	14
3.3	Enkät	15
3.4	Analys av data samt kvalitet	16
4	Bakgrund	18
4.1	Tidigare forskning	18
4.2	Liknade empiriska data	18
4.3	Policy	19
4.4	Miljömål	21
5	Resultat och analys	22
5.1	Hur ställer du dig till följande påstående om naturvård i skogen?	22
5.2	Utöka skydda för biologisk mångfald i privata skogar.	22
5.3	Olika begrepp och hur bra respondenterna känner till de	23
5.4	Ställning till miljöarbete inom svenskt skogsbruk.	23
5.5	Ställning om generell hänsyn	25
5.6	Behöver det avsättas mer eller mindre till naturvårdsåtgärder för att Sverige ska nå till miljömålen.	26
5.7	Är den privata skogsägaren intresserad av att sätta av delar av sin mark i framtiden i form av naturvård?	27
6	Diskussion	29
6.1	Analys av data	29
6.1.1	Svagheter med analysen	30
6.2	Det teoretiska ramverkets koppling till resultat data	30
6.3	Svar till frågeställningen	32
7	Sammanfattande diskussion	33
7.1	Framtida Forskning	34

Referenser.....	36

Bilaga.....	39

Figurförteckning

Figur 1. Den svenska skogsbruksmodellen (Enkät "Naturvård i svenskt skogsbruk").....	8

Figur 2. Frivilliga avsättningar i svenskt skogsbruk – (Skogsstyrelsen 2017).....	10

Figur 3. Theory of Planned Behaviors (Ajzen 2005).	13

Figur 4. Ansvar för naturvård i svenskt skogsbruk (n=1163). Detta är från fråga B2 i enkäten.....	22

Figur 5. Vad anses behovet vara av att skydda biologisk mångfald i privata skogar (n=991). 207 styckena valde att inte svara på denna fråga. Detta är från fråga B3 i enkäten.....	23

Figur 6. Hur väl respondenterna känner till innebörden av följande påstående. Detta är från fråga B4 i enkäten.	23

Figur 7. Hur respondenterna ställer sig till olika påstående om miljöarbete inom svenskt skogsbruk. Detta är från fråga B5 i enkäten.	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Figur 8. Hur respondenterna ställer sig till generell hänsyn enligt Skogsvårdslagen §30. Detta är från fråga B6 i enkäten.	26

Figur 9. Anser respondenterna att det behöver avsättas mera eller mindre av följande naturvårdsåtgärd för att nå upp till miljömålen. Detta är från fråga D1 i enkäten.	27

Figur 10. Skulle respondenten vara villig att avsätta större del, eller hela dens fastighet för någon form av naturvård i framtiden (n=1155). Detta är från fråga D2 i enkäten.....	28

Tabellförteckning

Tabell 1. Urvalet av län baserades på hur stor andel av ägande som varje län hade jämfört med det totala ägandet i Sverige.	15

Tabell 2. Regionernas olika svarsfrekvens, Beräknat med "inkomna svar/urval"	16

1 Inledning

Denna del presenterar problembakgrund och ger motiv till skogsägande. implementering av skogspolicyer i Sverige lyfts fram med fokus på den privata skogsägarens naturvårdsintresse. Slutligen presenteras uppsatsens frågeställning.

1.1 Problembakgrund

Som skogsägare finns det en betydande grad av autonomi när det gäller att förvalta sin skog i enlighet med egna visioner och målsättningar. Syftet med denna frihet är att främja en varierad och anpassad användning av skogsmarken (Skogsstyrelsen, 2023a). Vidare krävs det hänsyn till grundläggande miljöaspekter vid genomförandet av olika åtgärder (ibid). Denna frihet är också förenad med ett ansvar för att säkerställa både förnyelse av skogen och bevarande. Den svenska skogspolitiken har traditionellt präglats av principen "frihet under ansvar", vilket innebär att skogsbrukandet får göras förutsatt att brukandet av skogen följer skogsvårdslagen (SFS 1979:429), (Skogsstyrelsen, 2023b).

Den svenska skogspolitiken enligt Sandström et al. (2016) karaktäriseras av en mångfald av intressenter och deras olika perspektiv. Dessa perspektiv är uttryck för olika sätt att tänka och förhålla sig till skogen, vilket skapar komplexa situationer för skogsägarna. Oenigheter om hur skogen bör förvaltas kan leda till konflikter, där övriga intressenter påpekar hur skogen skall brukas. Trots olika försök att jämföra och förstå dessa olika synsätt och hur diskussionen skall föras framåt hamnar fokuset oftast på befintliga policies och snabba lösningar, istället för att ta itu med de långsiktiga utmaningarna för skogsbruket (ibid).

Sverige har en lång historia av skogsbruk. Genom åren har trenderna i Sveriges skogsbruk varierat, och runt 1990-talet har skogen fått en ny betydelse som sträcker sig bortom enbart produktionsändamål. År 1993 skedde en lagändring i skogsvårdslagen som innebar att produktionen jämfördes med miljön, vilket gav skogsägarna ett ökat ansvar (Lindahl et al. 2017). Lagstiftningen minskade antalet regleringar och införde begreppet "frihet med ansvar" för skogsägare. Dess tillvägagångssätt kan beskrivas som holistiskt eftersom det integrerar bredare frågor jämfört med det tidigare systemet (Rivière, 2016).

Som ett resultat av behovet att bevara naturområden ledde det till nya lagar både på en nationell och internationella nivå, samt att det infördes nya riktlinjer under senare delen av 1990-talet. Genom aktuell forskning som syftade till att bestämma de arealer som var nödvändiga för att bibehålla livskraftiga populationer av olika arter, ledde detta till att ekologiska landskapsplaner började influera planeringsprocesser på såväl taktisk som strategisk och operativ nivå (Finnström & Tranberg, 2014).

Enligt skogsvårdslagstiftningen (Skogsstyrelsen, 2023a) definieras produktionsmålet och miljömålet som jämförbart. Miljömålet innebär att skogsmarkens naturliga produktionsförmåga ska bevaras och att en biologisk mångfald ska säkras, medan skogen också ska brukas på ett sätt som främjar växt- och djurarter som naturligt hör hemma där. Produktionsmålet fokuserar på att använda skogen effektivt och ansvarsfullt för att uppnå en hållbar avkastning (ibid).

En proposition, Nagoyaprotokollet, (2010) som utvecklades efter FN konvention om biologisk mångfald och partskonferensen i Nagoya, är Sveriges svar på Aichi-målen, som syftar till att bevara biologisk mångfald och säkerställa hållbar användning av naturresurser. Trots att protokollet omfattar fler områden än skogsbruk, är det nära knutet till skogspolitik,

eftersom skogen spelar en central roll i att möta utmaningarna kring hållbarhet, biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Propositionen förenar ekologisk hållbarhet med ökande efterfrågan, låga koldioxidutsläpp och skogsindustriell utveckling. Den betonar vikten av begrepp som motståndskraft och "ekosystemtjänster" och vidgar skogsförvaltningens tidsmässiga och rumsliga perspektiv för att säkerställa långsiktig leverans av ekosystemtjänster och mänsklig välfärd. Den framhäver också behovet av att öka skyddade områden och förbättra anslutningar mellan ekosystem (ibid).

En adaptiv förvaltning introduceras tillsammans med förväntningar på att skogen ska bidra till hållbar utveckling och en växande bioekonomi, där miljöskydd och ekonomisk tillväxt betraktas som ömsesidigt förstärkande (Lindahl et al. 2017). Syftet med denna typ av förvaltning är att fungera som vägledning för skogsägare när de fattar beslut om hållbart skogsbruk. De grundläggande kraven och principerna ska hjälpa skogsägaren att balansera produktionsmålet med miljömålet. Skogsägaren ansvarar sedan för att implementera lämpliga åtgärder för att uppnå dessa mål. För att stödja skogsägaren i detta arbete finns olika naturvårdsåtgärder tillgängliga inom ramen för den kallade Svenska skogsbruksmodellen för naturvård (Skogsstyrelsen, 2023; Lindahl et al. 2017).

Systemet som kallas för den svenska skogsbruksmodellen (Figur 1) bygger på en hierarki av verktyg som omfattar både formellt skydd av skog, frivilligt avsatt skog och generell hänsyn. Formellt skydd tillhandahålls av myndigheterna, det är utförandet av frivilliga åtgärder som helt och hållet beror på ägarens vilja (Skogsstyrelsen, 2023c).

Frivilliga avsättningar definieras likt Skogsstyrelsen (2023d) ”En frivillig avsättning, är ett område med sammanhängande produktiv skogsmark där markägaren frivilligt har beslutat att undvika åtgärder som kan skada områdets naturvärde, kulturmiljövärde och/eller sociala värde. Detta beslut ska dokumenteras i en plan eller annan handling”.

Figur 1. Den svenska skogsbruksmodellen (Enkät "Naturvård i svenskt skogsbruk")

Eftersom privata skogsägare utgör en betydande andel av skogsägarna i Sverige är deras deltagande i frivilliga åtgärder av stor betydelse för skogarnas framtid. Att förstå deras relation till den svenska skogsbruksmodellen är därför avgörande för att förbättra bevarandet av svenska skogar (Skogsstyrelsen, 2023c).

Skogsstrategin som är antagen 1998, är en central riktlinje som syftar till att främja hållbart skogsbruk och bevarande av skogens biologiska mångfald inom medlemsstaterna i EU. Strategin innefattar ett övergripande ramverk för skogsförvaltning och fastställer mål för att uppnå dessa syften. Den betonar vikten av att integrera ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter av skogsbruket för att säkerställa långsiktig hållbarhet (European Union, 2005).

Den skogsstrategin som antogs 1998 har haft flera betydande effekter. För det första har den bidragit till att öka medvetenheten om betydelsen av att bevara skogens ekosystem och biologiska mångfald. Detta har lett till ökade insatser för skydd av värdefulla skogsområden och främjande av åtgärder för att bevara hotade arter och habitat (ibid). Ett policy-mål som skulle uppnås skapades under namnet "levande skogar", vilket inkluderade att etablera formellt skyddade områden samt särskilda områden på produktiv skogsmark. Förutom de områden som är formellt skyddade enligt detta mål, omfattas även all ej produktiv skogsmark (cirka 14% av Sveriges skogar) av skydd enligt skogsvårdslagen från 1979 (Rivière, 2016).

Samtidigt kan frivilliga avsättningar av skogsmark med höga natur-, kultur- eller sociala värden utgöra en betydande del av den totala skyddade skogen i Sverige, vilket uppgår till cirka 1 350 000 hektar av frivilligt avsatt skog i Sverige (Samuelsson & Gynnerstedt, 2015).

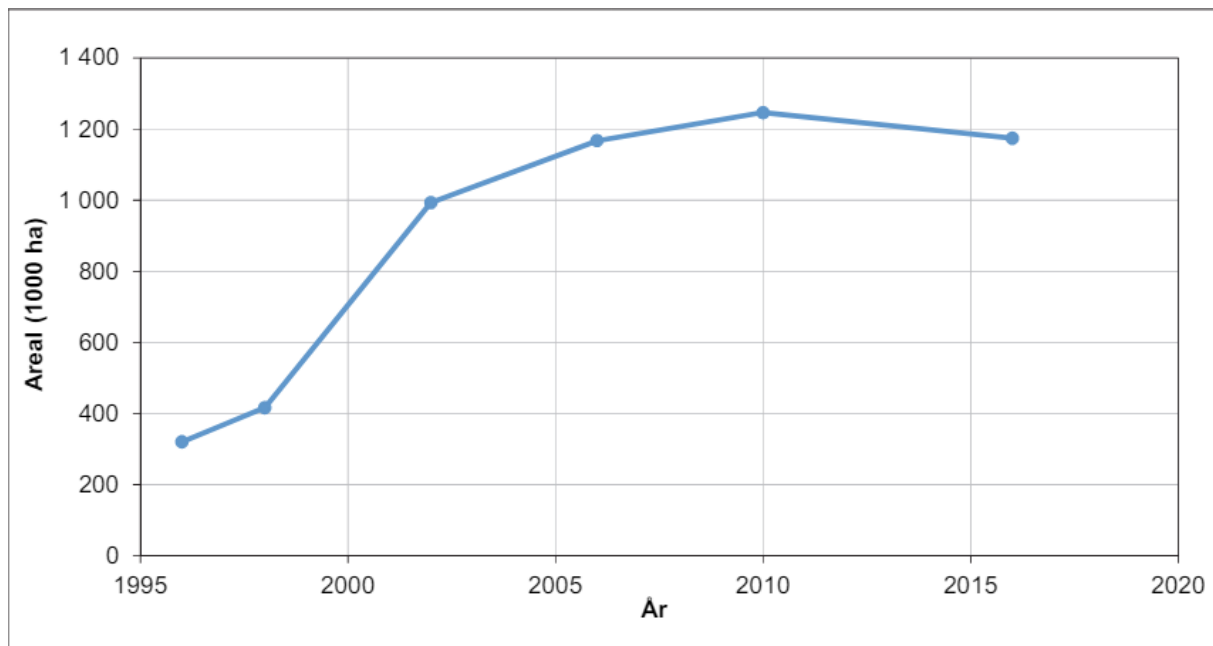
1.2 Problem

Enligt Rivières (2016) studie om skogsägarnas attityder till naturvårdspolitiken i Sverige, minskade engagemanget för naturvård bland privata skogsägare i början av 2000-talet. En betydande andel av skogsägarna genomförde inga generella avsättningar för naturvård, och de åtgärder som utfördes hade ofta negativa effekter snarare än att gynna naturvärdena.

Skogsstyrelsen påvisade något liknande med hur antalet frivilliga avsättningar har ökat kraftigt under en tid men sedan runt 2010 har det långsamt minskat (Skogsstyrelsen, 2023c).

Det är enligt Skogsvårdslagen §30 obligatoriskt för skogsägare att ta generell hänsyn vid avverkningar, vilket innebär att värdefulla naturvärden bevaras genom att en del av skogsvolymen lämnas kvar och andra åtgärder vidtas för att skydda skogens ekosystem (Skogsstyrelsen, 2023b).

Frivilliga avsättningar, som figur 2 visar, ökade från 1995 till 2010 och därefter minskade den något fram till 2015 (Figur 2). Det är dock viktigt att vara försiktig med att dra några slutsatser av detta. Det kan finnas förklaringar till exempel i att en frivilligt skyddad skog får ett formellt skydd och då inte längre är en frivillig avsättning. Arealen frivilligt avsatt skog kan i det fallet minska utan att den totala arealen skyddad skog går ner (Figur 2).

Figur 2. Frivilliga avsättningar i svenskt skogsbruk (Skogsstyrelsen 2017).

För att förstå den avtagande trenden med frivilliga avsättningar, föreslår Nordin (2020) att privata skogsägare har en multifunktionell syn på skogsbruket men saknar incitament att inkludera frivilliga avsättningar. Denna brist på incitament reflekteras också i författarens tidigare forskning där skogsägare visat sig ha begränsat intresse och motivation att utvidga sina skogsverksamheter i den riktningen (Nordin, 2017).

Denna tendens väcker viktiga frågor om varför den svenska bevarandepolitiken inte når förväntade resultat och vilka drivkrafter som styr privata skogsägars agerande gentemot nya policys. Enligt Rivière (2016) grundar sig skogsägars beslut i slutändan på deras egna mål och värderingar, vilket formar deras strategier inom skogsbruket.

För att bättre kunna adressera dessa frågor skriver André et al. (2017), att det är viktigt att även överväga den sociala kontexten där skogsägarna verkar. Sociala nätverk, traditioner och lokala normer kan starkt påverka deras beslut och handlingsmönster. Vidare kan det finnas en misstro mot statliga interventioner, vilket kan leda till motstånd eller bristande engagemang i policyimplementeringen. Därför blir en djupare förståelse för skogsägars kulturella och sociala sammanhang nödvändig för att kunna skapa policys som är både realistiska och attraktiva för dessa aktörer (ibid).

En bättre kommunikation spelar en avgörande roll i implementeringen av policys och kan påverka deras effektivitet. Enligt Keenan (2015) är bristfällig kommunikation en central utmaning, vilket kan underminera policys och riktlinjers genomslagskraft. En välplanerad kommunikationsstrategi är därför nödvändig för att säkerställa att skogsägare och andra intressenter förstår syftet med policys och kan agera i enlighet med dem, vilket är avgörande för att uppnå hållbart skogsbruk och bevarande av svenska skogar (ibid).

För att undersöka hur skogen ska förvaltas och om det finns alternativa metoder till den svenska skogsbruksmodellen, samt hur skogspolicy kan implementeras effektivt, är det viktigt att noggrant granska både historiska och samtida perspektiv. Särskilt fokus bör läggas på hur svenska skogsägare, särskilt privata skogsägare, har integrerat naturvård i sin skogsförvaltning. Genom att analysera dessa aspekter bör det gå att identifiera potentiella

komplikationer vid införandet av nya skogspolicys. Detta möjliggör utveckling av strategier för att hantera dessa utmaningar, som sedan kan kommuniceras effektivt till de berörda parterna. Att förstå dessa dynamiker är avgörande för att främja hållbar skogsförvaltning och säkerställa att nya policys accepteras och genomförs framgångsrikt.

Även om den svenska skogsbruksmodellen ger lika stor vikt åt ekonomiska och miljömässiga mål kritiserar den fortfarande för att lägga större tonvikt på träproduktion, vilket skulle kunna främst bero på landets tidigare skogsbruk och skogsbrukets ekonomiska betydelse för den svenska ekonomin (Rivière, 2016).

Vidare har miljöorganisationer och forskare uttryckt oro över att den nuvarande modellen inte tillräckligt skyddar biologisk mångfald och viktiga ekosystem. Naturvårdsverket har identifierat att endast en begränsad andel av skogsområdena är formellt skyddade, vilket innebär att stora delar av produktiv skogsmark fortfarande är utsatta för intensivt skogsbruk (Naturvårdsverket, 2023a). Dessutom visar Naturvårdsverkets utvärdering att målet "Levande skogar" ännu inte har uppnåtts, vilket indikerar att de befintliga åtgärderna och politiska instrumenten inte är tillräckliga för att stoppa habitatförlust och fragmentering (Naturvårdsverket, 2023b).

1.3 Syfte och avgränsningar

Syftet med denna studie är att analysera om privata skogsägare är villiga att frivilligt sätta av mer skog för att bidra till de svenska miljömålen. Frågeställningen i uppsatsen baseras på två specifika frågor:

- Tycker den privata skogsägaren att det behöver göras mer eller mindre frivilliga avsättningar för att nå miljömålen?
- Hur ställer sig de privat skogsägare till policy inom miljö och naturvård?

Denna undersökning grundas på en enkät studie som gjordes 2014 av Camilla Widmark "Naturvård i svenskt skogsbruk" och är avgränsad till frågor i enkäten där det finns en koppling till frågeställningen.

Arbetet i sin helhet beaktar inte all data som finns i enkäten utan beaktar frågorna B2 till B6 samt frågorna D1 & D3 (se bilaga för enkäten i sin helhet).

2 Teori

Detta kapitel beskriver teoretiska ramverket som används i denna uppsats.

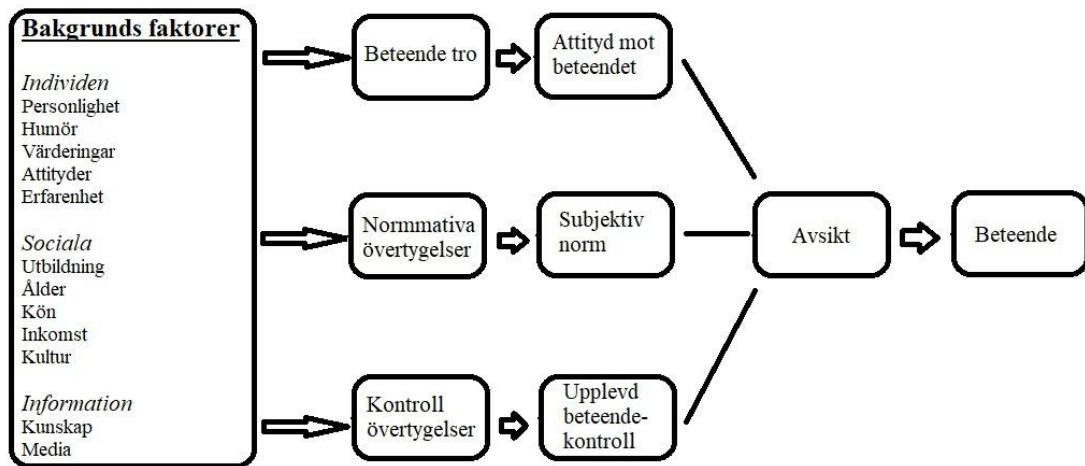

2.1 The Theory of Planned Behavior

Ajzen (1991) studerade vad det finns för olika beteende som påverkar beslutstagande och vilka bakomliggande faktorer som ligger bakom hur människan agerar. Längre trodde forskare att attityder var starkt kopplade till beteendet. Emellertid har forskning visat att det inte bara är attityden som påverkar beteendet, utan en rad olika faktorer som är kopplade till varandra (ibid).

Det teoretiska ramverket som figur 3 visar, beskriver hur det finns många bakgrunds faktorer som påverkar beteendet (figur 3). Några exempel på hur bakgrunds faktorer sammankopplas till vad personen har för olika värderingar. Exempel på sådana faktorer som slutligen påverkar beteendet är; vad personen har för ålder och utbildning till hur informerad personen är. Dessa bakgrundsfaktorer tillsammans med andra faktorer ger upphov till olika former av övertygelser som resulterar i attityder, vilket i sin tur leder till avsikter och slutligen till beteenden. Bortsett från bakgrundsfaktorer påverkar också följande faktorer hur personer agerar.

- Upplevd beteendekontroll: Innebär en individs uppfattning om sin förmåga att utföra ett visst beteende. Det handlar om i vilken grad personen tror att de har de nödvändiga resurserna, möjligheterna och förmågan att genomföra beteendet
- Attityder gentemot beteendet: En attityd är någons personliga åsikt om beteendet, vilket kan vara en negativ eller positiv värdering av det.
- Subjektiv norm: Är det sociala trycket på om en person bör eller inte bör utföra beteendet, enligt individens uppfattning. Ett högt tryck leder till en svagare avsikt.
- Beteende tro: Attityder gentemot ett beteende härrör från ens åsikt om själva beteendet och dess konsekvenser. Till exempel, ett beteende med konsekvenser som ses som positiva kommer att leda till en positiv attityd gentemot beteendet.
- Normativa övertygelser: Är ens uppfattning om hur andra skulle reagera, godkänna eller ogilla ett beteende. Det bestämmer den subjektiva normen.
- Kontrollövertygelser: Betyder kopplad till närvaron eller frånvaron av resurser och/eller möjligheter som behövs för att utföra beteendet.

Figur 3. *The Influence of Attitudes on Behavior* (Ajzen & Fishbein 2005).

2.2 Institutional rational choice (IRC)

Institutional Rational Choice (IRC) är en teoretisk ram inom samhällsvetenskapen som fokuserar på hur institutioner påverkar individers beslut och beteenden. IRC kombinerar insikter från rational choice-teori med en djupare förståelse för institutionella strukturer och regler, och undersöker hur dessa interagerar för att forma utfall inom politiska och ekonomiska system.

IRC bygger på antagandet att individer är rationella aktörer som strävar efter att maximera sin nytta eller minimera sina kostnader genom att väga för- och nackdelar med olika handlingsalternativ (Ostrom, 1990). Institutioner definieras inom denna ram som de formella och informella regler, normer och procedurer som strukturerar social interaktion. Dessa kan vara lagar, förordningar och konstitutioner, men också kulturella normer och värderingar.

En central del av IRC är förståelsen av hur institutioner skapar regler och incitament som styr individers beteenden. Dessa regler och incitament kan vara både belönande och bestraffande, och de spelar en avgörande roll i att forma de strategier och beslut som aktörer väljer att följa (Ostrom, 1990). IRC betonar även betydelsen av strategiska interaktioner mellan aktörer. Eftersom varje aktörs beslut påverkar och påverkas av andra aktörers beslut, blir analysen av resultatet av hur dessa interaktioner sker essentiellt.

3 Metod

Kapitlet redogör den valda forskningsstrategin och forskningsmetoden samt diskutera varför denna strategi valdes. En granskning av kvaliteten diskuteras också.

3.1 Forskningsstrategi

När det kommer till val av strategi för forskning övervägs två huvudkategorier: en kvalitativ eller kvantitativ ansats. Valet mellan dessa strategier beror på den specifika forskningsfrågan och syftet med studien. För att kunna besvara uppsatsens frågeställning är det värdefullt att försöka förstå respondenternas situation och beslutsprocesser, och därför väljs en kvalitativ metod för att förstå djupare aspekter av mänskliga upplevelser, såsom skogsägares perspektiv, värderingar och beslut. Eftersom denna studie fokuserar på att analysera skogsägares förhållningssätt till naturvård och deras syn på skogspolicy, är det nödvändigt att fånga deras subjektiva erfarenheter och den kontext som påverkar deras beslut.

I detta arbete genomförs en litteraturstudie av tidigare forskning, vilket sedan kompletteras med ett mer kvalitativt tillvägagångssätt för att förklara människors åsikter och attityder. En kvantitativ metod läggs som grund för detta uppsatsskrivande, dock resulterar denna slutgiltiga metoden en mer deduktiv ansats då data analyseras för att dra slutsatser, för att sedan generera nya teoretiska insikter (Bryman & Bell, 2017).

För att identifiera potentiella samband mellan variabler i studien har chi-två tester använts för att analysera relationerna mellan specifika enkätfrågor. Dessa tester är särskilt användbara för att identifiera statistiskt signifikanta samband och mönster i datamaterialet, vilket kan ge insikter om hur olika variabler förhåller sig till varandra. Genom att tillämpa chi-två tester kan vi också identifiera frågor som avviker från andra och därmed förstå om det finns inkonsekvenser eller mönster som behöver undersökas vidare (Bryman & Bell, 2017).

Denna metodologiska ansats, som underbyggs av noggrann statistisk analys, stärker studiens validitet genom att säkerställa att resultaten faktiskt återspeglar de fenomen som studien ämnar att undersöka. Samtidigt bidrar den till ökad reliabilitet genom att ge möjlighet till replikering av studiens resultat under liknande omständigheter, vilket är avgörande för forskningens trovärdighet (Bryman & Bell, 2017).

3.2 Forskningsmetod

Denna uppsats baseras på en enkät som skickades ut år 2014 till privata skogsägare som är folkbokförda i Sverige. Denna enkät baseras på slumpmässigt urval av privata skogsägare och dess svar har kommit från alla delar av landet där det sedan gjordes en fördelning, se tabell 1 & 2.

Metoden utgörs av en surveyundersökning som distribuerats nationellt och samlat in data från respondenter över hela Sverige. Eftersom studien fokuserar på att analysera attityder och beslut hos en bred grupp respondenter vid ett specifikt tillfälle, kan den klassificeras som en tvärsnittsstudie. Enkäten utgör grunden för en fördjupad förståelse av skogsägarnas perspektiv, och resultaten ligger till grund för vidare analyser i uppsatsen.

3.3 Enkät

Denna enkät, som Camilla Widmark var ansvarig för, skickades ut till 2985 privata skogsägare i Sverige. Enkätens titel är "Naturvård i svenskt skogsbruk" (se bilaga) och enkäten är uppbyggd kring det teoretiska ramverket "Theory of Planned Behavior" (Ajzen, 1991) och det teoretiska ramverket kopplar till människans beslutsfattande till attityder och beteendet.

Ett slumpmässigt urval har gjorts beroende på antalet ägare och var de befinner sig i landet för att försöka uppnå ett representativt urval. I Tabell 1 förtydligas det hur de svenska privata skogsägarna är i antal, i vilket län de är bokförda till samt hur stor andel av ägarna som finns i de olika länen. Slutligen görs ett urval av antalet enkäter ska skickades ut till varje län.

Tabell 1. Urvalet av län baserades på hur stor andel av ägande som varje län hade jämfört med det totala ägandet i Sverige.

<i>Län</i>	<i>Antal ägare</i>	<i>Andel av totalt ägande</i>	<i>Urval</i>
<i>Blekinge</i>	7 292	2%	53
<i>Dalarna</i>	41 346	10%	299
<i>Gotland</i>	5 882	1%	43
<i>Gävleborg</i>	18 867	5%	136
<i>Halland</i>	11 395	3%	83
<i>Jämtland</i>	24 960	6%	182
<i>Jönköping</i>	21 719	5%	158
<i>Kalmar</i>	17 340	4%	125
<i>Kronoberg</i>	19 475	5%	142
<i>Norrbottn</i>	27 522	7%	201
<i>Skåne</i>	16 929	4%	123
<i>Stockholm</i>	8 352	2%	61
<i>Södermanland</i>	6 612	2%	48
<i>Uppsala</i>	7 922	2%	58
<i>Värmland</i>	32 608	8%	237
<i>Västerbotten</i>	34 736	8%	253
<i>Västernorrland</i>	22 934	6%	164
<i>Västmanland</i>	6 190	2%	45
<i>Västra Götaland</i>	55 849	14%	405
<i>Örebro</i>	10 776	3%	79
<i>Östergötland</i>	12 529	3%	90

Utav de 3000 utvalda fastigheter uppkom det att 15 av dessa var dubletter (samma ägare) och de fick således inget utskick, vilket gav ett totalt urval på 2985 skogsägare.

Enkäten skickades ut via brev och skogsägaren kunde välja att svara via svarskuvert eller via online enkät. Innan enkäterna kunde behandlas vidare, kodades och digitaliserades de först. Av de 2985 enkäterna som skickades ut, svarade 1264 stycken, varav 32 svar var blanka. Svarsfrekvensen var 42,3%, vilket ledde till en utförlig analys av bortfallet för att bedöma

materialets tillförlitlighet. För att underlätta förståelsen av materialet, delades sedan länen in i fyra regioner (Tabell 2).

Tabell 2. Regionernas olika svarsfrekvens, Beräknat med "inkomna svar/urval"

<i>Indelning</i>	<i>Urval</i>	<i>Inkomna svar</i>	<i>Svarsfrekvens</i>
<i>Götaland</i>	1 222	522	45%
<i>Svealand</i>	827	324	39%
<i>Södra Norrland</i>	482	202	42%
<i>Norra Norrland</i>	454	186	41%

I denna studie är enkäten baserad på en redan befintlig undersökning, vilket innebär begränsade möjligheter att granska enkätens utformning kritiskt. För att ändå säkerställa resultatens tillförlitlighet har en bortfallsanalys genomförts, se tabell 2. Denna analys visade att materialet är representativt för populationen av skogsägare i Sverige. Enkäten skickades ut nationellt, och resultaten visade en spridning på 39–45% mellan olika regioner. Denna spridningsgrad betraktas som tillräcklig för att kunna förlita sig på att resultaten är representativa för skogsägarnas åsikter och attityder i hela landet.

Genom att kombinera en systematisk analys av svarens spridning med bortfallsanalysen stärks studiens validitet och reliabilitet. Dessa åtgärder är viktiga för att resultaten ska ge en rättvisande bild av skogsägarnas perspektiv.

Efter bearbetningen användes Microsoft Excel för att generera en övergripande visuell analys av enkätdata och för att identifiera de bakgrundsfaktorer som underbygger de senare resonemangen i resultatdelen. Bakgrundsfaktorerna presenterades med hjälp av text, grafiska figurer och tabeller.

Det som valts att analyserats var de svar som var fullständiga och korrekt ifyllda. Detta gör att antalet svar minskade vid analysen, vilket kan ses som en osäkerhet i materialet. Många av frågorna har ett svarsalternativ likt ett spektrum och hade ett svarsalternativ som till exempel var allt mellan "instämmer väl", till "instämmer ej", Vilket i denna kontext blir svårt att bedöma människans tycke på ett objektivt sätt. detta leder dock också till problematik med att vad två olika individer svarar kan se likadant ut på papper men måste inte betyda att de menar samma sak. Som till exempel vad betyder "instämmer" och "instämmer väl" för varje individ?

3.4 Analys av data samt kvalitet

För att säkerställa kvaliteten i studien har särskild hänsyn tagits till validitet och reliabilitet, två centrala begrepp som avgör forskningens trovärdighet. Validitet avser i vilken grad den använda metoden verkligen mäter det fenomen som den är tänkt att mäta. Detta innebär att undersökningen ska spegla de aspekter av skogsägarnas perspektiv som studien syftar till att belysa. Reliabilitet handlar om undersökningens tillförlitlighet, det vill säga om samma resultat skulle erhållas vid upprepade mätningar under liknande förhållanden (Bryman & Bell, 2017).

I detta fall finns redan insamlade data från de valda frågorna dock bearbetades de ytterligare genom att identifiera fel om, hade respondenterna hade valt att svara mer än ett svar på en

fråga där instruktionen löd ”kryssa i ett svar” så valdes de svarsalternativen bort, på samma sätt som att de inte svarat på frågan togs bort.

Validitet handlar om huruvida en forskningsmetod mäter det den avser att mäta och om slutsatserna är korrekta och relevanta. Enligt Bryman och Bell (2017) finns flera typer av validitet: intern validitet, som säkerställer att effekterna beror på de studerade variablerna genom en välkontrollerad design; extern validitet, som bedömer om resultaten kan generaliseras till andra populationer och miljöer; ekologisk validitet, som undersöker hur väl resultaten kan överföras till verkliga situationer

Validiteten i denna uppsats stärktes ytterligare genom att finna liknande forskningsområden och fallstudier för att kunna triangulera andra resultat för att minska en eventuell bias och att forskningsmetoden som valdes skulle säkerställa att data objektiv i den utsträckning som det går. Genom att testa det insamlade data och säkerställa att samma svar kunde replikeras stärktes också validiteten för denna uppsats.

Extern validitet, handlar om i vilken grad studiens resultat kan generaliseras till andra populationer och miljöer. Enkäten skickades ut till ett slumpmässigt urval av privata skogsägare över hela Sverige, vilket möjliggör generalisering av resultaten till en bredare population av skogsägare. Detta stöds ytterligare av en acceptabel svarsfrekvens på 42,3%, vilket tyder på att resultaten representerar den undersökta populationen väl.

Ekologisk validitet, som handlar om hur väl resultaten kan överföras till verkliga livssituationer, kan betraktas som hög i denna studie eftersom enkäten fokuserar på verkliga beslut och attityder hos skogsägare. Detta ger en god inblick i deras beteenden och preferenser i deras naturliga kontext. Begreppsvaliditeten stärks genom att enkäten är baserad på det teoretiska ramverket "Theory of Planned Behavior" (Ajzen, 2005), vilket säkerställer att de mätinstrument som används mäter relevanta teoretiska begrepp.

Reliabilitet avser konsistensen och stabiliteten i mätningarna, vilket innebär att samma resultat ska uppnås vid upprepade mätningar under liknande förhållanden, när samma indata används kan detta replikeras till samma resultat. Bryman och Bell (2017) beskriver flera aspekter av reliabilitet: stabilitet, där samma resultat uppnås vid olika tidpunkter; intern konsistens, som utvärderar hur väl olika delar av ett mätinstrument mäter samma koncept; och interbedömarreliabilitet, som bedömer överensstämmelsen mellan olika bedömare som använder samma mätinstrument.

Den interna konsistensen är sannolikt hög eftersom användningen av en väletablerad enkät som är utformad för att mäta specifika koncept, då bedömningen baseras på enkätdata snarare än subjektiva bedömningar.

För att analysera data genomfördes chi-två tester på utvalda frågor för att identifiera samband i respondenternas svar. Testet jämför observerade och förväntade värden, där noll hypotesen utgår från att inget samband finns. Ett p-värde på 0,05 används som gräns för att avgöra om hypotesen kan förkastas.

4 Bakgrund

Denna del presenterar tidigare forskning & liknade empiriska data, samt policy & miljömål som berör detta arbete.

4.1 Tidigare forskning

Forskning kring skogsägares attityder till naturvård och frivilliga avsättningar i skogsbruket har undersökt olika faktorer som påverkar deras beslut. I Skogens värden (2022) fann Widmark att skogsägares motiv för att äga skog, såsom rekreation, ekonomiska intressen eller bevarande för framtiden, starkt påverkar deras inställning till naturvård. Skogsägare som prioriterar bevarande är mer benägna att engagera sig i frivilliga avsättningar.

En annan studie av (Nordén et al. 2016.) undersökte specifikt svenska skogsägares attityder till frivilliga avsättningar och identifierade att ekonomiska incitament samt tillgång till rådgivning är avgörande för deras vilja att delta i sådana åtgärder. Studien visade att skogsägare som redan är involverade i certifieringsprogram, såsom FSC, är mer positiva till frivilliga avsättningar, vilket antyder att certifiering kan fungera som en katalysator för naturvårdsåtgärder.

Olsson (2022) undersöker i sin studie "Vill skogsägarna byta skog?" skogsägares inställningar till markbyten och alternativa skogsägarformer i Sverige. Studien lyfter fram att det finns ett visst intresse för att byta skog, särskilt om bytena kan leda till fördelar som ökad effektivitet och större sammanhängande markområden. Skogsägare som aktivt arbetar med skogsbruk är ofta mer öppna för dessa typer av byten, medan ägare med mindre aktivt skogsbrukande uttrycker en större ovilja mot att förändra sin ägo struktur. Resultaten indikerar att faktorer som ekonomiska incitament, känslomässigt engagemang till den nuvarande marken, och lokala marknadsförhållanden spelar en avgörande roll för beslutsfattandet i dessa frågor. Olssons forskning bidrar till en förståelse för hur ägandemönster inom skogsbruket kan förändras och vilka faktorer som kan främja eller hindra markbyten.

Bostedt et al. (2019) utforskar svenska skogsägares preferenser för olika policyalternativ för hållbart skogsbruk genom en valexperimentmetod. Studien betonar vikten av att inkludera skogsägarnas perspektiv vid utformningen av politiska åtgärder för att främja hållbarhet i skogsbruket.

4.2 Liknade empiriska data

Rivière (2016) genomförde en enkätstudie baserad på samma datainsamling som den aktuella uppsatsen använder, vilket innebär att resultaten från båda studierna bygger på identiska frågor riktade till svenska skogsägare. Även Samuelsson och Gynnerstedt (2015) har använt denna enkät i sitt arbete, vilket gör det möjligt att jämföra resultat. Precis som i Widmarks studie undersökte Rivière de faktorer som påverkar skogsägares benägenhet att delta i naturvårdsåtgärder, men då samtliga bygger på samma enkätdata kan resultaten direkt jämföras och användas för att identifiera mönster och förändringar i attityder.

I studien undersöker Samuelsson och Gynnerstedt (2015) svenska skogsägares syn på generell hänsyn och frivilliga avsättningar, vilket innebär att de frivilligt avstår från att avverka delar av sin skog för att bevara naturvärden. Genom enkäter och intervjuer samlade forskarna in

data från skogsägare över hela landet, med syfte att förstå deras attityder till naturvårdsåtgärder och hur dessa påverkar deras förvaltning av skogen. Studien belyser särskilt hur skogsägare väger ekonomiska intressen mot miljömässigt ansvarstagande.

Samuelsson och Gynnerstedt (2015) fann att många skogsägare är villiga att ta extra hänsyn till miljön genom frivilliga avsättningar, men att deras engagemang ofta är beroende av tillgången till information och stöd från myndigheter och intresseorganisationer. Studien visar även att skogsägars personliga värderingar, ekonomiska förutsättningar och tidigare erfarenheter spelar en avgörande roll i deras beslut att genomföra sådana naturvårdsåtgärder.

Bjärstig och Kvastegård (2016) undersöker hur svenska skogsägare hanterar uppgiften att främja både virkesproduktion och biologisk mångfald. Studien samlar in data genom enkäter och intervjuer med skogsägare från olika delar av Sverige för att förstå deras prioriteringar och de faktorer som påverkar deras beslut. Denna forskning belyser de kompromisser som skogsägare ofta måste göra mellan ekonomiska och ekologiska mål, vilket är centralt för att förstå hållbar skogsförvaltning.

4.3 Policy

I den svenska skogsbruksmodellen (figur 1) är skyddet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer av central betydelse, och detta uppnås genom en kombination av formellt avsatta skogar och frivilliga avsättningar. Formellt avsatta skogar inkluderar naturreservat, biotopskyddsområden och Natura 2000-områden, vilka alla skyddas av lagstiftning och kräver att skogsägare följer strikta regler för att bevara och främja naturvärden. Dessa områden är särskilt viktiga då de innehåller unika eller känsliga miljöer, såsom gamla skogar, våtmarker och viktiga livsmiljöer för hotade arter. Naturreservat utgör ett av de mest kraftfulla verktygen inom detta ramverk och bevarar hela ekosystem som är av nationell eller regional betydelse (Naturvårdsverket, 2024a).

Enligt Naturvårdsverket (2024b) är naturreservat en av de mest omfattande formerna av skyddade områden i Sverige och står för cirka 85 procent av all formellt skyddad mark. Naturreservat inrättas av länsstyrelser och kommuner med stöd av miljöbalken för att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Liknande skyddsåtgärder, såsom naturvårdsavtal och biotopskydd, har också rättsligt bindande karaktär och syftar till att skydda specifika naturvärden genom överenskommelser mellan markägare och myndigheter (Naturvårdsverket 2024a).

Dessa formella skyddsåtgärder är centrala för att säkerställa långsiktigt bevarande av Sveriges natur och biologiska mångfald. Ett exempel på detta är Natura 2000-nätverket, som omfattar värdefulla naturområden skyddade på europeisk nivå för att förhindra förlusten av arter och livsmiljöer (Naturvårdsverket, 2023b).

Skogsägare som har mark inom naturreservat har rätt till statlig ersättning för att kompensera för restriktionerna som kommer med skyddet (Skogsstyrelsen, 2024a). Biotopskyddsområden är mindre områden med specifika höga naturvärden, såsom små våtmarker eller äldre träd, och dessa skyddas också enligt lag. Natura 2000-områden är en del av ett europeiskt nätverk som syftar till att bevara biologisk mångfald över nationsgränserna, och de är särskilt viktiga för att uppfylla EU:s miljömål. Även i dessa områden är det vanligt med statligt stöd för att säkerställa att de skyddade naturvärdena bevaras långsiktigt (Naturvårdsverket, 2023b).

Parallellt med dessa formella skydd spelar frivilliga avsättningar en viktig roll i svensk skogsvård. Frivilliga avsättningar innebär att skogsägare utan tvång väljer att avsätta delar av sin produktiva skogsmark för att bevara biologiska, kulturella eller sociala värden. Detta är ett centralt inslag i den svenska skogsbruksmodellen och utgör en del av skogsägarnas ansvar under principen om "frihet under ansvar" (Skogsstyrelsens, 2023d). Denna praxis har blivit ett viktigt verktyg för att uppfylla både nationella och internationella miljömål, inklusive EU:s skogsstrategi och de svenska miljömålen såsom "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv" (Sveriges miljömål, 2024).

I de frivilliga avsättningarna kan skogsägare exempelvis välja att skydda gamla träd, skogsdungar eller våtmarker som har stor betydelse för biologisk mångfald. Dessa områden kan vara särskilt viktiga i produktionsskogar där andra lagkrav på skydd kan vara begränsade. Skogsägare som engagerar sig i frivilliga avsättningar kan också dra nytta av olika certifieringssystem som FSC (Forest Stewardship Council) och PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification), vilka erbjuder marknadstillträde och erkännande för skogsbruk som uppfyller strikta miljökrav. Detta skapar ekonomiska incitament för skogsägare att bidra till naturvård samtidigt som de upprätthåller sin ekonomiska verksamhet (Skogsstyrelsen, 2024b).

Generell hänsyn är ett annat viktigt koncept inom svensk skogsförvaltning som kompletterar både formellt skydd och frivilliga avsättningar. Det innebär att skogsägare vid alla skogsbruksåtgärder, såsom avverkning, gallring och plantering, måste ta hänsyn till och skydda biologisk mångfald, kulturmiljöer och vattenkvalitet. Sedan den svenska skogsvårdslagens införande 1994 har generell hänsyn blivit en lagstadgad skyldighet. Lagen kräver att skogsbruket bedrivs på ett sådant sätt att det bidrar till att bevara och främja biologisk mångfald samt andra viktiga miljövärden. Detta kan innebära att skogsägare sparar död ved för att gynna insekter och svampar, skyddar vattendrag från erosion, eller bevarar viktiga livsmiljöer för hotade arter. Generell hänsyn är en grundläggande del av den svenska modellen för hållbart skogsbruk och ett uttryck för principen om "frihet under ansvar" där skogsägarens självbestämmande balanseras med en skyldighet att ta miljöhänsyn (WWF, 2009).

Den moderna svenska modellen för skogsbruk har utformats för att balansera produktionsintressen med behovet av miljöskydd, och denna balans uppnås genom en kombination av lagstiftade skydd, som formellt avsatta skogar och generell hänsyn, samt frivilliga åtgärder, som frivilliga avsättningar. Medan formellt skydd och generell hänsyn är nödvändiga för att säkerställa grundläggande naturvårdsstandarder, erbjuder frivilliga avsättningar en möjlighet för skogsägare att aktivt delta i naturvården på sina egna villkor och att gå utöver de minimikrav som ställs av lagen (Skogsstyrelsen, 2024c).

Det är dock viktigt att notera att frivilliga avsättningar, trots sina fördelar, kan vara otillräckliga för att möta alla långsiktiga utmaningar för biologisk mångfald, särskilt i ljuset av ökande efterfrågan på skogsprodukter. Detta har lett till en pågående diskussion om hur frivilliga avsättningar kan stärkas genom kompletterande lagstiftning och ytterligare ekonomiska incitament för att säkerställa ett långsiktigt och hållbart skydd av Sveriges skogar (Skogsstyrelsen, 2024c).

4.4 Miljömål

Sveriges miljömål syftar till att uppnå en hållbar utveckling och inkluderar bland annat mål som "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv". Dessa mål kräver att skogsägare implementerar skogsbruksmetoder som bevarar biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Enligt Naturvårdsverket (2023b) har implementeringen av dessa mål inneburit att skogsägare ofta behöver balansera ekonomiska intressen med krav på naturvård och hållbarhet.

Miljömålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv" kräver att skogsägare implementerar skogsbruksmetoder som bevarar biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Frivilliga avsättningar spelar här en nyckelroll, eftersom de tillåter skogsägare att avsätta områden som har särskilt höga naturvärden utan att vara bundna av lagkrav. Dessa områden kan inkludera gamla skogar, våtmarker och andra känsliga biotoper som är viktiga för hotade arter. Naturvårdsverket (2019) betonar att frivilliga avsättningar är ett av de mest effektiva sätten att bevara biologisk mångfald i produktionsskogar, eftersom de kan anpassas efter lokala förhållanden och skogsägarens egna mål.

Samtidigt påverkar det omfattande lagstiftningspaketet Fit for 55, presenterat av Europeiska kommissionen som en central del av EU:s Green Deal-strategi, också skogssektorn. Målet med Fit for 55 är att minska utsläppen av växthusgaser med minst 55 procent till 2030 jämfört med nivåerna år 1990, vilket direkt påverkar skogsbrukets roll i övergången till en koldioxidsnål ekonomi (Regeringskansliet, 2023). Kombinationen av frivilliga avsättningar för att bevara biologisk mångfald och de tvingande klimatåtgärder som följer av Fit for 55 illustrerar det komplexa samspel som skogsägare måste navigera för att både uppnå miljömålen och bidra till att hantera klimatförändringarna.

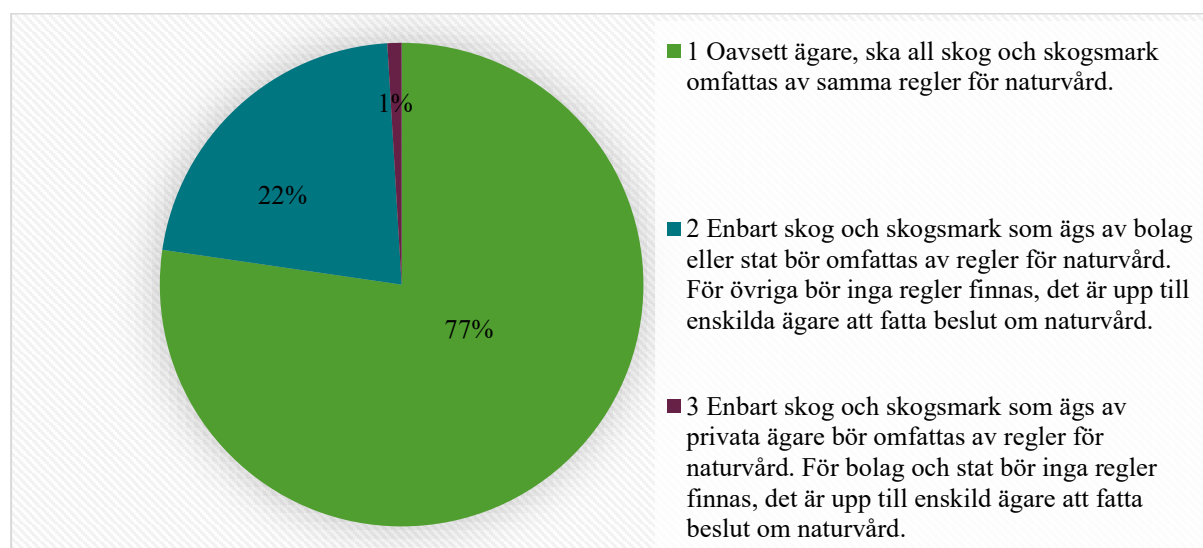
5 Resultat och analys

Här presenteras de data som valdes från frågeformuläret samt vad respondenterna svarade i de olika frågorna.

Det som presenteras nedan är de frågor som valdes för att kunna besvara de specifika punkterna under frågeställningen.

5.1 Hur ställer du dig till följande påstående om naturvård i skogen?

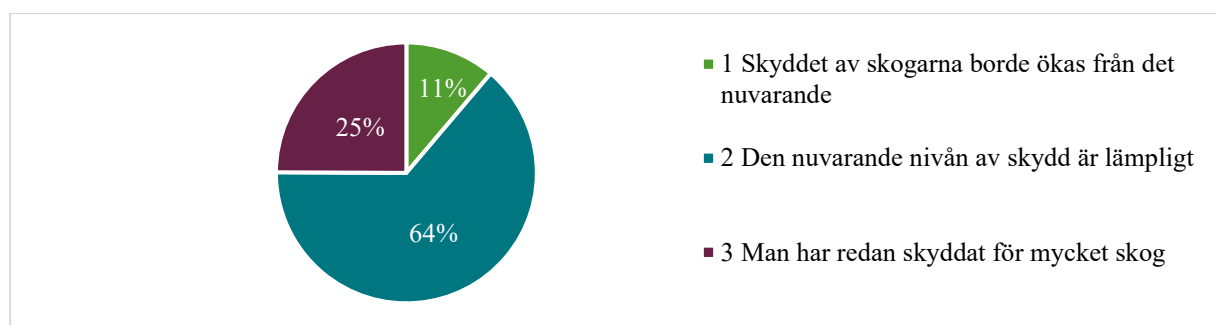
Det som respondenterna tycker bör omfattas av regler för naturvård visas i figur 4. Det var en majoritet på 77% som tyckte att oavsett ägare ska skogsmark omfattas av samma regler för naturvård. Medan de resterande 23% tycker att antingen bara skogsmark som är privat ägd eller ägd av bolag bör omfattas av regler för naturvård (Figur 4).

Figur 4. Ansvar för naturvård i svenskt skogsbruk (n=1163). (fråga B2).

5.2 Utöka skydd för biologisk mångfald i privata skogar.

Vad respondenterna anser om behovet av att skydda biologisk mångfald i skogar visas i (Figur 5). Biologisk mångfald har en stark koppling till Sveriges miljömål, särskilt målen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv". Av denna anledning valdes frågan, då den reflekterar vikten av att bevara olika arter och ekosystem för att uppnå dessa miljömål (Sveriges miljömål).

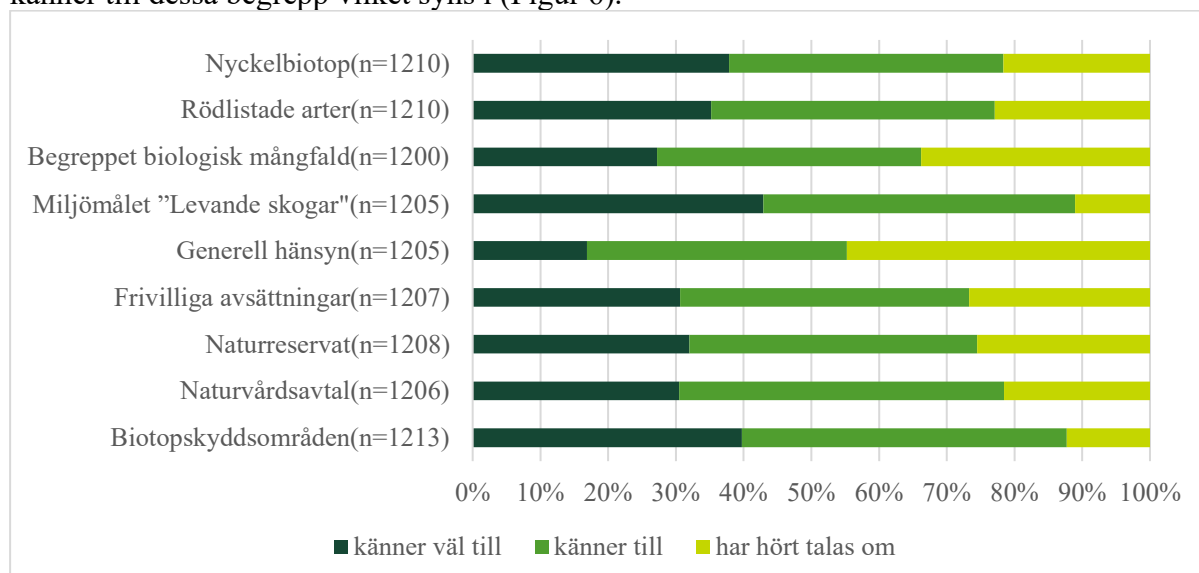

Figur 5. Vad anses behovet vara av att skydda biologisk mångfald i privata skogar (n=991). (fråga B3).

Det finns en majoritet, som (Figur 5) visar, som tycker att den nuvarande nivån av skydd är lämplig 64 % och 25% att det redan skyddats för mycket skog, medan 11 % anser att skyddet av skog borde ökas.

5.3 Hur bra respondenterna känner till de olika begreppen

För att få en bättre inblick in respondenternas förståelse av olika begrepp presenterades en rad olika termer, där sedan respondenterna fick välja mellan olika alternativ kring hur bra de känner till dessa begrepp vilket syns i (Figur 6).

Figur 6. Hur väl respondenterna känner till innebörden olika begrepp. (fråga B4).

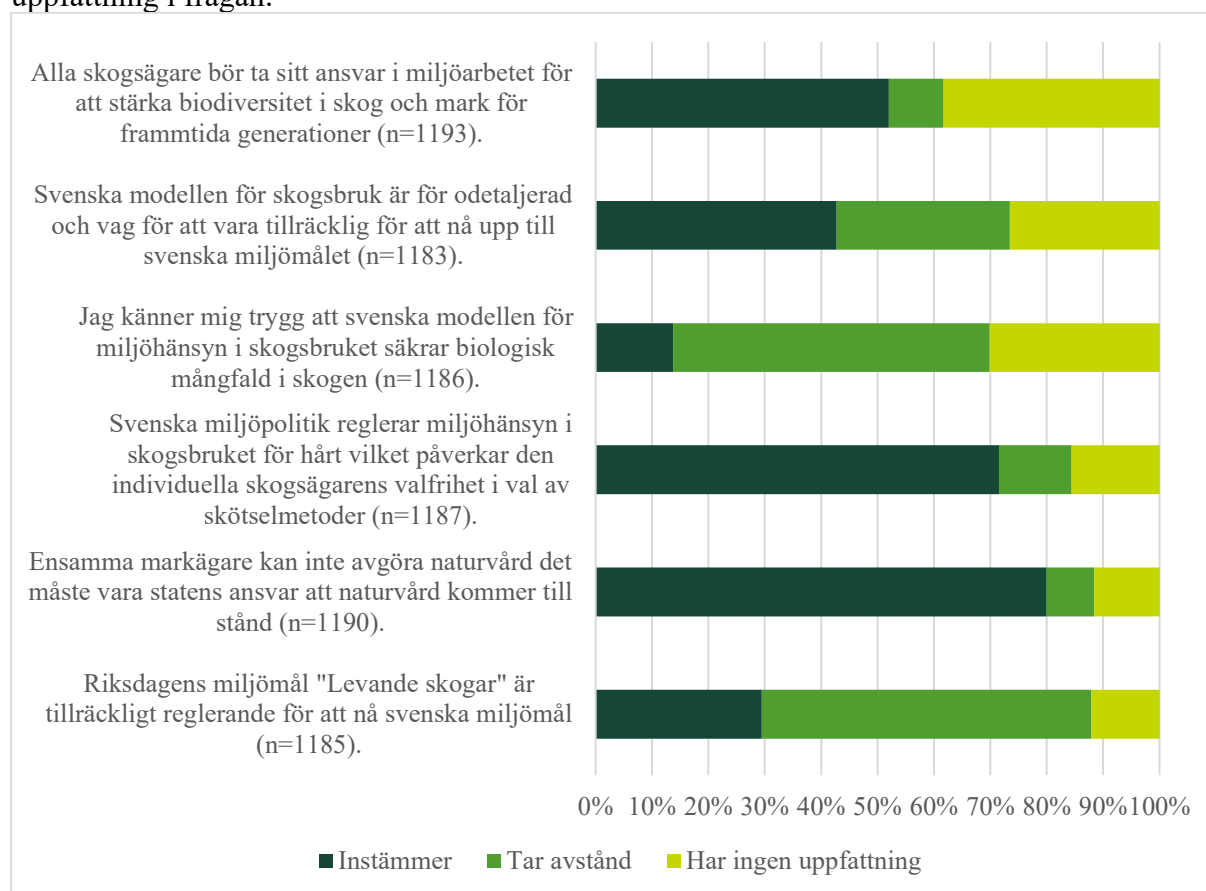
Det framgår att det finns en tendens mot att svaren ligger närmare 'känner till – känner till väl', med undantag för generell hänsyn, där en större andel valde att svara 'har hört talas om'. Det begrepp som stack ut från det övriga begrepp där respondenterna 'känner väl till' eller 'känner till' är; miljömålet 'Levande skogar' och biotopskyddsområden. Utöver begreppet generell hänsyn som var det största avvikande i hur respondenterna svarade, var svarsalternativet 'känner till' det största svaret i de flesta begreppen.

5.4 Ställningstagande till miljöarbete inom svenskt skogsbruk.

Det är värt att notera att respondenternas värderingar kan ha bredare konsekvenser för frågor relaterade till svensk miljöpolitik och de befogenheter som enskilda markägare har.

Figur 7 visar hur respondenterna förhåller sig till påståendet om miljöarbete inom svenskt skogsbruk. Det mörkgröna representerar alternativet 'instämmer', det ljusgröna visar de som

valde att ta avstånd, och det gulfärgade visar de som svarade att de inte hade någon uppfattning i frågan.

Figur 7. Hur respondenterna ställer sig till olika påstående om miljöarbete inom svenskt skogsbruk. (fråga B5).

En av dessa frågor belyser den privata skogsägarens begränsade handlingsutrymme på grund av stränga miljölagar, medan en annan indikerar att individuella åtgärder inte nödvändigtvis är tillräckliga och att statlig intervention kan vara nödvändig för att åstadkomma verklig förändring.

Det var fråga B5 i enkäten där svarsalternativet som två svarsalternativ ställdes mot varandra för vidare analys. Det var svarsalternativen "Svenska miljöpolitik reglerar miljöhänsyn i skogsbruket för hårt vilket påverkar den individuella skogsägarens valfrihet i val av skötselmetoder." ställdes mot frågan "Ensamma markägare kan inte avgöra naturvård det måste vara statens ansvar att naturvård kommer till stånd." dessa två alternativ gjorde det sedan ett chi-två test för att se om det finns något samband. Vid testet uppstod det ett värde som var litet ($p < 0,001$) vilket då betyder att noll hypotesen förkastas och att ett samband finns mellan vad respondenterna svarar.

Respondenternas åsikter om svensk miljöpolitik reglerar miljöhänsyn i skogsbruket för hårt verkar vara relaterade till deras uppfattning om naturvård bör vara statens ansvar snarare än de ensamma markägarnas. Detta kan betyda att de som tycker att miljöpolitiken är för restriktiv också tenderar att anse att staten inte ska ha ensamrätt över naturvården, eller vice versa.

I praktiken skulle detta kunna betyda att respondenter som är kritiska mot statlig inblandning i skogsägarnas valfrihet också är mer benägna att vara kritiska till statens roll i naturvården, eller att det finns ett annat underliggande samband.

Ett liknande chi-två test gjordes mot svarsalternativet *"Jag känner mig trygg att svenska modellen för miljöhänsyn i skogsbruket säkrar biologisk mångfald i skogen."* mot frågan *"Riksdagens miljömål 'Levande skogar' är tillräckligt reglerande för att nå svenska miljömål"*. Även det p-värdet var under 0,001 och därav förkastades noll hypotesen. Ett mycket lågt p-värde indikerar att sambandet mellan dessa två uppfattningar är starkt och det är osannolikt att uppstått av en slump. Detta ger starka bevis för att det finns en underliggande relation mellan hur respondenterna uppfattar den svenska miljöhänsynsmodellen och deras syn på miljömålet "Levande skogar".

Resultaten från chi-två testet indikerar att det finns en signifikant relation mellan respondenternas tillit till den svenska modellen för miljöhänsyn i skogsbruket och deras bedömning av om riksdagens miljömål "Levande skogar" är tillräckligt reglerande för att uppnå svenska miljömål. Detta kan tyda på att dessa två uppfattningar är starkt kopplade i respondenternas sinnen och kan påverka hur de ser på den övergripande miljöpolitiken i Sverige.

5.5 Ställning om generell hänsyn

Fråga B6 i frågeformuläret valdes för den syftar till att förklara eventuella skillnader om kring hur respondenterna ställer sig till olika påstående enligt den svenska skogsbruksmodellen enligt Skogsvårdslagen §30. Specifikt fokuserar den på respondenternas svar angående frågor relaterade till "markägaren" och "den generella hänsynsparagrafen", där ett betydande mönster i svaren kunde urskiljas. En majoritet på över 70% av deltagarna uttryckte enighet med påståendet att "markägaren har det primära ansvaret för att generell hänsyn beaktas vid avverkning på deras egendom", vilket indikerar en stark konsensus i denna fråga. När det gäller påståendet att "den generella hänsynsparagrafen är för svagt reglerad för att bidra till att svenska miljömål uppnås", var det en betydande andel som antingen tar avstånd eller uppger att de inte har någon uppfattning.

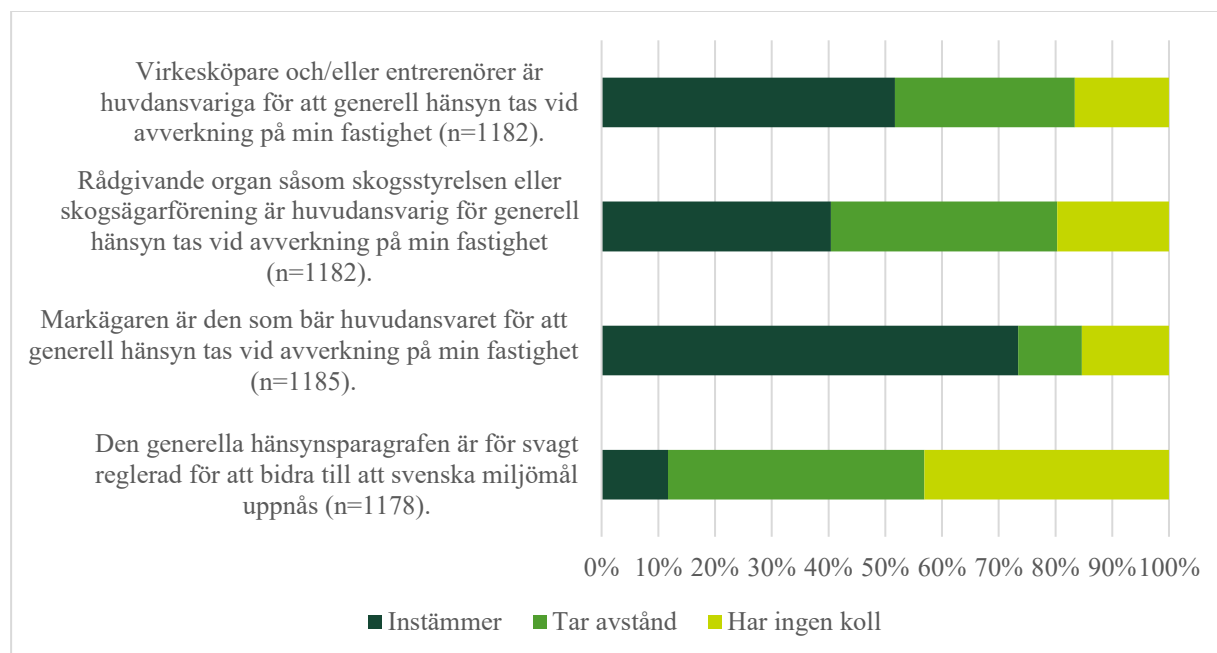
Ett likande chi två test gjordes på fråga B6 och ställde där frågan *"Den Generella hänsynsparagrafen är för svagt reglerande för att bidra till att svenska miljömålet uppnås."* ställdes mot *"Markägaren är den som bär huvudansvaret för att generell hänsyn tas vid avverkning på min fastighet"*. P-värdet var avsevärt lägre än 0,001 vilket indikerar att ett samband finns.

Resultaten visade att respondenterna tycker all skog och skogsmark ska skötas efter samma regler för naturvård (Figur 4). Det pekar på att den dåvarande nivå av skydd för biologisk mångfald är lämpligt. När respondenterna skulle beskriva hur det känner till olika begrepp (fråga B4 i enkäten), känner respondenterna till de samtliga begreppen i stora drag.

På fråga B6 (Figur 8) gjordes ett chi-två test på frågan *"Den Generella hänsynsparagrafen är för svagt reglerande för att bidra till att svenska miljömålet uppnås"*. Mot frågan *"Markägaren är den som bär huvudansvaret för att generell hänsyn tas vid avverkning på min fastighet"*. Då P värdet var under $p < 0,001$ tyder chi-två testet på att det finns en signifikant relation mellan respondenternas syn på om den generella hänsynsparagrafen är tillräckligt stark för att uppnå svenska miljömål och deras uppfattning om vem som bär huvudansvaret

för att hänsyn tas vid avverkning. Detta samband kan reflektera en bredare åsikt bland respondenterna om hur miljöhänsyn bör regleras och vem som bör ha ansvaret för att säkerställa att dessa regler följs.

Genom analysen av de insamlade enkätsvaren framträdde en tydlig bild av att äganderätten spelar en central roll. Många respondenter uttryckte att äganderätten ger dem möjlighet att bruka skogen enligt egna preferenser, på ett sådant sätt det är inom ramen för gällande skogsvårdslagar. Detta kan tolkas som att skogsägare uppskattar den frihet och det ansvar som kommer med ägandet av skog. När det uppstod förslag om nya policys för hur skogen ska brukas, visade svaren en tydlig tendens att vilja behålla nuvarande brukningsmetoder.

Figur 8. Hur respondenterna ställer sig till generell hänsyn enligt Skogsvårdslagen §30. (fråga B6).

5.6 Behöver det avsättas mer eller mindre till naturvårdsåtgärder för att Sverige ska nå till miljömålen.

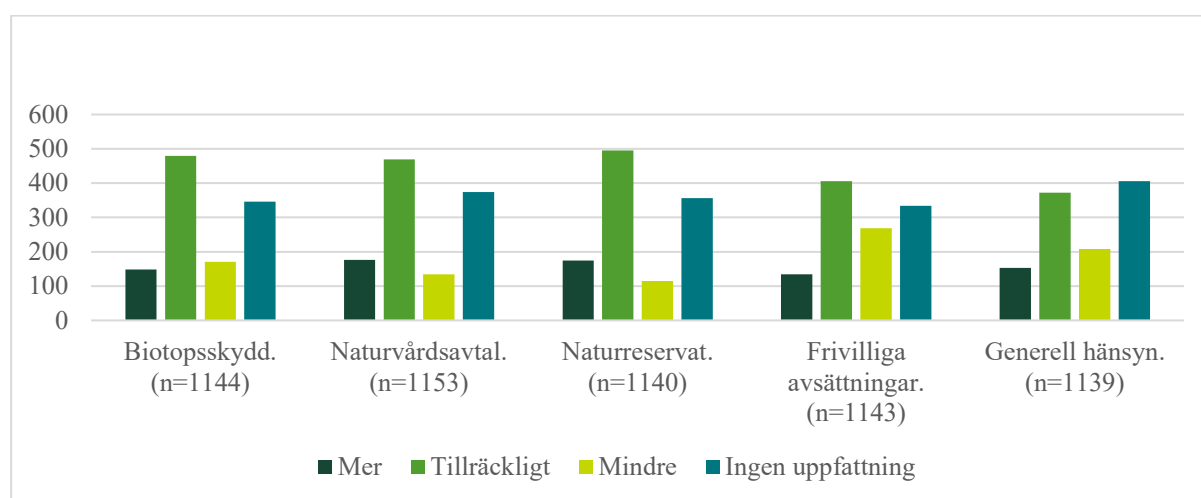
(Figur 9) illustrerar hur privata skogsägare år 2014 bedömde olika naturvårdsåtgärder inom skogsbruket. Resultaten ger en inblick i deras inställning till åtgärder som biotopskydd, naturvårdsavtal, naturreservat, frivilliga avsättningar och generell hänsyn.

När det gäller biotopskydd ansåg en stor andel respondenter, över 450 personer, att de befintliga åtgärderna var tillräckliga, men det fanns också en grupp som efterfrågade mer skydd samt mindre skydd. Liknande mönster återfanns för naturvårdsavtal, där en större grupp också bedömde att de nuvarande avtalen var tillräckliga, samtidigt som en grupp uttryckte behov av mer omfattande skyddsåtgärder.

Naturreservat, en annan viktig kategori, hade ett stöd för att de befintliga insatserna var tillräckliga. Trots detta fanns det också här en grupp som ansåg att fler reservat var nödvändiga. När det gäller frivilliga avsättningar var bilden något mer splittrad. Svarsfördelningen visade att ungefär lika stora grupper ansåg att åtgärderna var tillräckliga, medan en stor grupp tyckte att de frivilliga insatserna borde minska.

Det mest intressanta resultatet syns dock i svaren kring generell hänsyn. Här bröt resultatet trenden, eftersom den största andelen respondenter (över 400 personer) svarade att de inte hade någon uppfattning om detta. Detta tyder på en viss osäkerhet eller brist på kunskap om hur den generella hänsynen påverkar skogsbruket, i kontrast till de tydligare åsikterna som uttrycktes kring de andra naturvårdsåtgärderna.

Överlag framträder ett mönster där privata skogsägare under 2014 till stor del ansåg att de befintliga naturvårdsåtgärderna var tillräckliga för att uppnå miljömålen, särskilt när det gäller biotopsskydd, naturvårdsavtal och naturreservat (Figur 9). Trots detta finns det ett antal områden, såsom frivilliga avsättningar, där åsikterna är mer splittrade, och kring generell hänsyn finns det en avsevärd osäkerhet, vilket kan peka på ett behov av mer information eller diskussion kring detta ämne.

Figur 9. Anser respondenterna att det behöver avsättas mera eller mindre av följande naturvårdsåtgärd för att nå upp till miljömålen. (fråga D1).

5.7 Är den privata skogsägaren intresserad av att sätta av delar av sin mark i framtiden i form av naturvård?

Den här grafen (Figur 10) ger en tydlig bild av de främsta skälen till att privata skogsägare svarade nej på frågan om att delta i naturvårdande åtgärder eller avsättningar på sin mark. Det mest framträdande svaret, vilket utgör 25 % av de negativa svaren, är att de vill fortsätta med aktivt skogsbruk på sin fastighet. Detta indikerar att en betydande del av skogsägarna värderar sin frihet att bedriva skogsbruk högre än att delta i skyddsåtgärder.

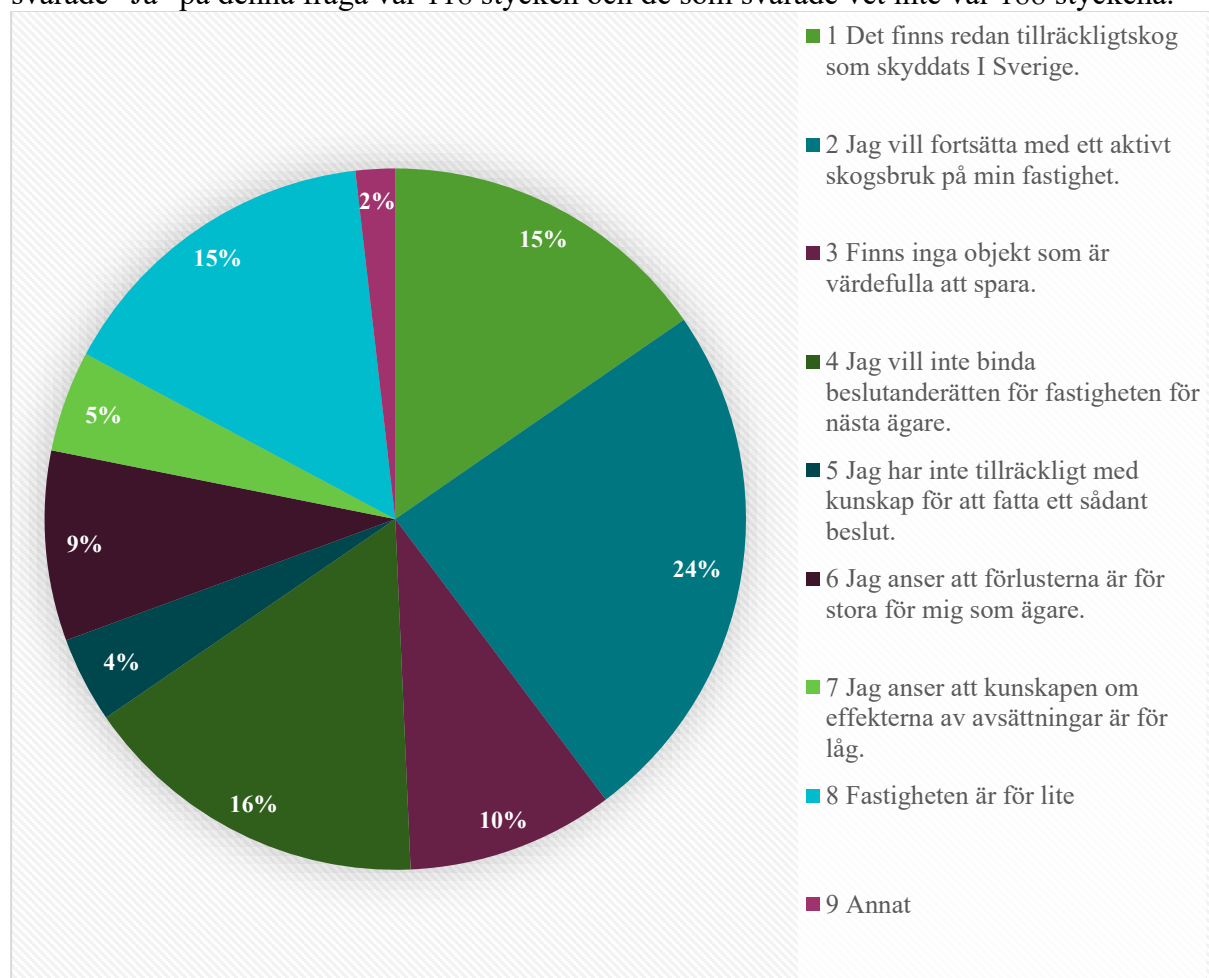
Andra vanliga skäl inkluderar att 16 % av respondenterna ansåg att de saknar tillräcklig kunskap för att fatta ett sådant beslut, vilket pekar på ett potentiellt utbildningsbehov för att fler ska kunna överväga att delta i naturvårdsprogram. Ytterligare 16 % uppgav att kunskapen om effekterna av avsättningar är för låg, vilket ytterligare stärker behovet av att tillhandahålla bättre information till skogsägarna.

Ett annat framträdande svar, där 15 % av de tillfrågade menar att det redan finns tillräckligt med skyddad skog i Sverige, kan ses som en reflektion av en uppfattning att ytterligare åtgärder är onödiga. Detta överlappar delvis med de 10 % som svarade att det inte finns några objekt på deras mark som är värdefulla nog att skydda.

En mindre, men ändå betydande grupp på 9 %, anser att de inte vill binda beslutsrätten för fastigheten för nästa ägare, vilket visar att frågor kring ägarskap och kontroll spelar in i besluten. En liknande andel, 6 %, angav att förlusterna skulle vara för stora för dem som skogsägare om de deltog i naturvårdsprogram.

Totalt sett ger denna graf en tydlig indikation på att många skogsägare, trots olika motiv, värderar sin frihet att själva besluta över sina skogsbruksmetoder, och att det finns en osäkerhet eller okunskap som bidrar till deras negativa inställning till naturvårdande åtgärder.

Det som presenteras i figuren nedan är de som valde att svara ”Nej” på fråga D3. Dem som svarade ”Ja” på denna fråga var 118 stycken och de som svarade vet inte var 188 styckena.

Figur 10. Skulle respondenten vara villig att avsätta större del, eller hela dennes fastighet för någon form av naturvård i framtiden (n=1155). (fråga D3).

6 Diskussion

Diskussion av resultat och analys samt binder ihop det till det teoretiska ramverket för att slutligen koppla till frågeställningen.

6.1 Analys av data

Enkätresultaten, som framgår av (figur 4), visar att en stor majoritet av de tillfrågade, hela 77 %, anser att samma regler för naturvård bör gälla oavsett om skogsmarken är privatägd eller tillhör företag. Endast 23 % menar att reglerna bör skilja sig beroende på ägandeförhållanden. Detta pekar på en stark vilja att se en enhetlig reglering för naturvård, oavsett markägare.

När det gäller skyddet av biologisk mångfald, vilket framgår av (figur 5), finns en viss splittring i åsikterna. En majoritet, 64 %, anser att nuvarande skyddsnivå är tillräcklig, medan 25 % tycker att för mycket skog skyddas och 11 % efterfrågar ökat skydd. Dessa siffror visar att det finns en övergripande tillfredsställelse med skyddsnivån, men också att en minoritet efterfrågar förändringar i olika riktningar.

Enkäten undersökte även respondenternas kännedom om viktiga naturvårdsbegrepp. (Figur 6) visar att de flesta har god kännedom om begrepp som miljömålet "Levande skogar" och biotopskyddsområden, där svaren oftast låg i kategorierna "känner till – känner till väl".

Figur 7 visar också att det finns ett signifikant samband mellan åsikter om huruvida svensk miljöpolitik är för restriktiv och om staten ska ha huvudansvaret för naturvården. De som tycker att politiken är för hård tenderar att också vilja att markägare har ett större ansvar än staten, vilket tyder på en stark koppling mellan dessa synsätt.

Särskilt begreppet "generell hänsyn" framstår som en källa till osäkerhet bland skogsägarna, vilket även figur 6, 8 och 9 understryker. Trots att många anser att markägaren bär huvudansvaret för att ta hänsyn vid avverkning (figur 8), råder oklarhet kring vad "generell hänsyn" innebär i praktiken, det tyder på att skogsägarna förväntas ta ansvar för något som de kanske inte har full kunskap om, vilket kan skapa osäkerhet kring vad som egentligen förväntas.

En central fråga i undersökningen rörde huruvida fler eller färre naturvårdsåtgärder behövs för att Sverige ska uppnå sina miljömål. Figur 9 visar att många privata skogsägare redan 2014 ansåg att befintliga åtgärder, såsom biotopskydd och naturreservat, var tillräckliga. Det fanns dock en viss osäkerhet, särskilt kring begreppet "generell hänsyn". Många skogsägare uttryckte en osäkerhet eller brist på kunskap om hur generell hänsyn påverkar deras verksamhet, vilket tyder på ett behov av mer information och dialog.

När det gäller markägarnas inställning till att avsätta mark för naturvårdande åtgärder (Figur 10), framgår att en stor del av respondenterna vill fortsätta bedriva aktivt skogsbruk, medan en betydande andel uttrycker att de saknar tillräcklig kunskap för att fatta ett välgrundat beslut om detta. Detta indikerar att det finns ett behov av ytterligare utbildning och information om naturvårdsinsatsernas fördelar och deras påverkan på skogsbruket.

Sammantaget visar analysen att skogsägarna värdesätter sin äganderätt och frihet att bruka sin mark, men att det finns viss osäkerhet kring hur miljöåtgärder påverkar deras verksamhet. Det

råder enighet om att dagens skyddsnivå för biologisk mångfald är tillräcklig, men det finns skillnader i åsikterna om huruvida staten eller markägarna ska bära ansvaret för naturvården.

6.1.1 Svagheter med analysen

En diskussionspunkt är hur valet av materialet har granskats, både i form av vilka frågor som valdes att analyseras samt vilka frågor som valdes mot frågeställningen. Här valdes frågor som involverar kön, ålder, inkomst bort för att avgränsa till den grad som det går till att just försöka förstå tycket hos individerna samt om det kan finnas kopplingar till vad ägarna har för åsikter då och uppskatta om det finns ett generellt beteende.

Det kan däremot diskutera är att data, för denna rapport, har bara valts att granskats om de har haft fullständiga svar på de delfrågor i enkäten som sedan använts i analysen. Detta gör att antalet svar minskade vid analysen, vilket kan ses som en osäkerhet i materialet. Många av svaren låg ofta på ett spektrum, där ett alternativ representerade en viss åsikt medan ett annat alternativ motsvarade motsatsen. Detta medförde en utmaning i att objektivt bedöma respondenternas åsikter, eftersom två olika individer kunde ge liknande svar på pappret men ändå mena olika saker. Till exempel kan betydelsen av "instämmer" och "instämmer väl" variera från person till person.

Vid analys av data är det viktigt att noggrant överväga flera kritiska faktorer för att säkerställa tillförlitliga och giltiga resultat. Först och främst bör relevanta data väljas med omsorg för att säkerställa att de direkt svarar på frågeställningen. En initial visuell inspektion av data gjordes för att hjälpa till med att identifiera tydliga mönster och avvikelser som kan vara av intresse för vidare analys.

Användningen av Chi-två-test valdes då det är en effektiv metod för att undersöka samband mellan kategoriska variabler. Det är dock viktigt att förstå både styrkorna och begränsningarna med denna metod. Chi-två-testet kräver tillräckligt stora urval för att ge meningsfulla resultat och är känsligt för små förväntade frekvenser i data. Här finns det en svaghet med att det valdes att bara göra Chi-två tester på de valda data som hade en visuell divergens mot de andra trenderna i graferna, exempel se (figur 9).

6.2 Det teoretiska ramverkets koppling till resultat data

Genom analysen av de insamlade enkätsvaren framträdde en tydlig bild av äganderättens centrala roll för de privata skogsägarna. Äganderätten betraktas av de flesta som en grundläggande förutsättning för att kunna utöva kontroll över brukandet av sin mark och är djupt förknippad med en känsla av frihet och ansvar. Många respondenter uttrycker att äganderätten ger dem möjlighet att bruka skogen efter egna preferenser, förutsatt att det sker inom ramarna för gällande skogsvårdslagstiftning. Detta indikerar att skogsägare inte enbart ser sitt ägande som en juridisk rättighet utan även som en central del av sin identitet och sitt sätt att förhålla sig till skogen.

När förslag om nya regleringar för hur skogen ska brukas lyftes i enkäten, framträdde en tydlig vilja att behålla nuvarande bruksmetoder. De tillfrågade visade en viss motvilja mot ytterligare policyåtgärder som skulle kunna inskränka deras handlingsutrymme. Denna tendens att vilja bevara *status-quo* kan förstås i ljuset av Ajzens teori om planerat beteende, där attityder, subjektiva normer och upplevd kontroll över beteendet påverkar individens intentioner och slutligen själva beteendet. I denna kontext kan skogsägarnas positiva attityd till självbestämmande och starka subjektiva normer kring traditionellt skogsbruk förklara

deras motstånd mot ytterligare regleringar. Upplevd kontroll över skogsbruket, förstärkt av äganderätten, bidrar dessutom till deras avsikt att fortsätta använda existerande metoder trots de policyförändringar som diskuteras.

Vidare kopplas skogsägarens perspektiv på miljömålen, framför allt målen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv", till denna känsla av ansvar och kontroll. Enligt Naturvårdsverkets (2023b) senaste utvärderingar och rapporter visar biodiversiteten i svenska skogar en fortsatt negativ trend. Rapporten visar att habitatförlust, försämring och fragmentering utgör allvarliga hot mot biologisk mångfald, vilket berör över 75 % av Sveriges rödlistade arter. Detta gör det angeläget att utforma brukningsmetoder som är anpassade till skogens naturliga förutsättningar, där vissa skogsområden med höga naturvärden kan bevaras oavverkade.

Även om många skogsägare värdesätter sin äganderätt, finns det en osäkerhet kring vilka naturvårdsmål som måste uppnås för att nå en långsiktigt hållbar skogspolitik. Flera respondenter i enkäten visade en viss oklarhet om begrepp som "generell hänsyn", och en stor andel i fråga B6 uppgav att de "inte har någon uppfattning" om vad hänsynsparagrafen innebär i praktiken. Denna kunskapsbrist kan leda till en osäkerhet kring vilka åtgärder som förväntas av dem och kan förklara deras tveksamhet inför att implementera förändringar som kräver alternativa brukningsmetoder.

Att integrera Ajzens teori med IRC-teorin (Institutional Rational Choice Theory) ger ytterligare insikt i hur institutionella faktorer samspelar med personliga attityder för att påverka skogsägarnas beslut. IRC-teorin belyser att skogsägare agerar inom institutionella ramar som styr deras beteenden och valmöjligheter. Utan tillräckliga institutionella incitament för att stödja hållbart skogsbruk kommer skogsägarna troligtvis att fortsätta agera utifrån sina egna intressen, vilket försvårar att nå miljömål som kräver långsiktiga insatser för bevarande.

Respondenternas attityder visar tydligt att det finns ett behov av att skapa policyåtgärder som både belönar miljövänligt beteende och minskar de hinder som idag står i vägen för ett hållbart skogsbruk. Ett exempel är att erbjuda ekonomiska incitament för skogsägare som bevarar skyddsvärda områden, vilket skulle kunna skapa en balans mellan privata intressen och allmänna miljömål. Många respondenter, som i fråga B3, indikerade att de ser den nuvarande nivån av skydd som tillräcklig, och denna uppfattning tyder på en viss skepsis mot nya restriktioner. Genom att använda ekonomiska och institutionella stödåtgärder kan det istället skapa en positiv syn på att bevara biologisk mångfald och stödja de åtgärder som krävs för att Sverige ska uppnå sina miljömål.

Genom kopplingen mellan de olika teoretiska perspektiven och enkätsvaren blir det tydligt att äganderätten spelar en avgörande roll för skogsägarnas inställning till miljövårdande åtgärder. Analysen av enkätsvaren visar att skogsägarna är villiga att upprätthålla en hög skyddsnivå för biologisk mångfald på ett sådant sätt det inte innebär ytterligare begränsningar av deras äganderätt. Resultaten belyser dock behovet av ökad dialog och utbildningsinsatser som kan hjälpa skogsägarna att förstå olika begrepp såsom generell hänsyn och tillämpa hållbara metoder för skogsbruk i Sverige.

En sammanställning utav den empirin som har bearbetats gör för att sedan kopplas med det teoretiska ramverket. Vilket ger ett resultat till frågeställningen.

6.3 Svar till frågeställningen

- Analysen av enkätsvaren visar att svenska privata skogsägare generellt anser att ytterligare frivilliga avsättningar inte är nödvändiga och att nuvarande miljöregleringar upplevs som för restriktiva för dem som vill bruka sin skog. Detta ska dock inte tolkas som att skogsägarna ignorerar miljöhänsyn, utan snarare att de föredrar att gynna miljön på sina egna villkor i stället för att följa pålagda externa regler.
- När det gäller skogsägarnas inställning till politiska regleringar, sågs dessa mestadels som begränsande för ägandet och mottogs inte positivt i stor skala.

Det är viktigt att påpeka att dessa slutsatser baseras på data från 2014 och återspeglar skogsägarnas attityder vid den tiden. Detta innebär att resultaten kanske inte fullt ut speglar nuvarande attityder.

För att dra lärdomar från dessa resultat och arbeta effektivt med att implementera policyer som påverkar äganderätten i framtiden, kommer dessa aspekter att diskuteras mer ingående i den sammanfattande diskussionen.

7 Sammanfattande diskussion

Sammanfattande diskussion om vad denna uppsats ger och troliga resonemang till framtida tycken om frivilliga avsättningar

---

Syftet med denna uppsats var att få en inblick i vad de privata svenska skogsägare tycker om olika policys som implementeras inom skogsbruket, sammanfattningsvis visar analysen av enkäten att svenska privata skogsägare i huvudsak önskar behålla kontrollen över sin egen skog och att de anser att ytterligare frivilliga avsättningar inte är nödvändiga. Vid introducering av nya policys ansågs det mest som ett hinder att få utnyttja sin autonomi i skogsbruket.

Vid jämförandet med Ajzens teori om planerat beteende framkommer att konflikter kan uppstå när etablerade beteendemönster möter externa påverkningar, som policyförändringar och regleringar. Analysen indikerar att privata skogsägare ofta inte är villiga att ändra sitt sätt att bruka skogen, trots externa krav. Detta beror på att de tenderar att hålla fast vid sina redan etablerade förvaltnings sätt, särskilt när deras uppfattning om kontroll och autonomi utmanas. I detta sammanhang representerar den externa påverkan de policyförändringar och regleringar som påverkar skogsägarnas rätt att äga och förvalta sin skog, vilket ofta leder till motstånd och konflikt när dessa nya regleringar införs.

I uppsatsen "Vill skogsägarna byta skog?" diskuterar Olsson (2022) skogsägarnas syn på markbyten och betonar att rådigheten över marken är central för skogsägare. Många upplever att miljö- och artskyddsregler begränsar deras äganderätt genom krav som är svåra att uppfylla, även om flera samtidigt visar engagemang för att sköta skogen på ett sätt som värnar om natur- och miljövärden samt bidrar till att motverka klimatförändringar. Skogsägarna eftersträvar hållbar skogsskötsel som gynnar biodiversiteten, men föredrar frivilliga avtal och certifieringar framför bindande lagstiftning. Vilket skulle kunna kopplas till Ajzens teorier där skogsägarna är mer intresserad av att göra beslut själv än att bli delegerad andra sätt att sköta skogen på. Därav i analysen kan se motsträva i frågor som gällde implementering av något nytt.

Liknande teman framkommer i Rivière (2016), där det betonas att skogsägares förhållande till äganderätten och markanvändningen är starkt präglad av deras sociala och kulturella kontext. Rivière visar att skogsägarna ofta upplever en konflikt mellan sin traditionella frihet att bruka skogen och de moderna kraven på hållbarhet och naturskydd, vilket leder till en komplex dynamik mellan privat ägande och offentliga intressen.

Samuelsson och Gynnerstedt (2015) bidrar med ytterligare insikter genom att belysa hur skogsägare navigerar mellan personliga, ekonomiska och miljömässiga värderingar. Deras studie visar att skogsägare inte bara ser skogen som en ekonomisk resurs utan också som en plats för rekreation och naturupplevelse, vilket komplicerar deras beslut när nya regleringar införs. De fann också att skogsägare som engagerar sig i sociala och ekologiska frågor är mer benägna att delta i frivilliga naturskyddsåtgärder.

Under hösten 2021 gjordes en politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Centerpartiet om förändringar i skogspolitik. Propositionen som antogs av Riksdagen under våren 2022 (Protokoll 2021/22:90) innebär ytterligare en förstärkning av principen "frihet under ansvar," med särskilda förslag för att stärka markägarnas rådighet.

Markägaren ska ha mer makt att själv välja skyddsform och det ska finnas fler incitament till naturskyddsåtgärder. Skyddsformerna ska också vara mer flexibla för att öka markägarnas acceptans genom att tillåta visst skogsbruk eller annan verksamhet på marken som är förenlig med naturskyddssyftet. Markägaren kommer även i fortsättningen vara en central aktör, och äganderätten ska stärkas genom att ge markägaren större frihet i hur skogen brukas och skyddas (Prop. 2021/22:58, s. 7–9).

Uppsatsen av Olsson (2022) fortsätter med att analysera skogsägarnas perspektiv på förslaget om markbyten. Skogsägarna gavs möjlighet att uttrycka sin vilja eller ovilja att byta den skogsmark de äger, och ingen visade en större positiv inställning att de själva skulle initiera en sådan process. Dock visade en del öppenhet för markbyten som en ersättningsform om deras skog skulle få formellt skydd.

Den svenska modellen för skogsäggande är starkt präglad av en lång tradition där privatpersoner har en betydande roll. Cirka 50% av skogen i Sverige ägs av privata skogsägare, vilket är ovanligt internationellt sett (Skogsstyrelsen, 2023c). Detta ger skogsägarna stor frihet att bestämma över skogens användning och förvaltning. Det svenska systemet är även unikt genom att kombinera stark äganderätt med allemansrätten, som ger allmänheten tillgång till naturen. Med en stark äganderätt kommer autonomi, vilket kan skapa konflikter när nya regler införs.

Med enkäten "Naturvård i svenskt skogsbruk" som grund, och med hänvisning till Olssons (2022) arbete som belyser den nuvarande inställningen till skogsäggande, bör en uppföljande enkät genomföras för att identifiera faktiska trender i skogsägarnas attityder. Trots de insikter som dessa studier ger finns det ett betydande "gap" i forskning av denna omfattning och typ, vilket gör det svårt att för närvarande ge ett entydigt svar.

7.1 Framtida Forskning

Det är avgörande att vi undersöker noggrant hur olika skogsförvaltningsstrategier hos privata skogsägare påverkar miljön och den biologiska mångfalden. Att anta att icke-skyddad skog inte bidrar till biologisk mångfald är en missuppfattning, då många privata skogsägare aktivt arbetar för att bevara skogens naturliga värden och djurliv. Framtida forskning måste fokusera på att jämföra biologiska värden mellan formellt skyddad och privatägd skog för att skapa en djupare förståelse och planera adekvata åtgärder för att främja biologisk mångfald. Att ha en grundläggande förståelse för den biologiska mångfalden i privatägd skog är avgörande för att kunna stödja privata skogsägare i deras bevarandeinsatser.

Att utveckla ett nytt sätt av precisionsbruk i skogen skulle kunna vara ett sätt att bemöta framtiden på, med hjälp av drönare och bättre GIS-baserade verktyg (Geografiskt informationssystem) skulle kunna övervaka skogshälsan i ett tidigt skede vilket resulterar i slutändan minskning av tid och pengar. Det skulle också med denna metod göra det lättare att följa upp i skogen och göra det lättare för övervakning. Att minska större ingrepp i skogen skulle kunna resultera också till att biodiversiteten gynnas genom att den störs mindre av människans närvaro.

En kommande klimatförändring skulle kunna resultera i ett skifte av hur skogsbrukandet kommer att se ut, en anpassningsstrategi skulle kunna vara att inkludera att plantera mer motståndskraftiga träarter och att diversifiera för att öka skogens motståndskraft. Regelbundna utvärderingar för att analysera policy implementering med anpassning till det

lokala förhållanden, är ett sätt att se till att skogsägaren fortfarande finner intresse med att följa den policy som appliceras men inkluderar skogsägarens önskans och tycke till hur skogen skall användas till.

Denna studies slutsats är att privata skogsägare representerar en betydande och mångfacetterad grupp med varierande åsikter, attityder och strategier. Det krävs ytterligare och mer omfattande forskning om denna mångfaldiga grupp för att få en djupare insikt i hur olika typer av skogsägare tänker och agerar, samt vilka konsekvenser deras handlingar har för skogen. Genom en ökad förståelse för privata skogsägare kan samhället och dessa skogsägare samarbeta mot gemensamma mål för att skydda skogens biologiska värden. Det är genom en sådan samverkan som verklig förändring och bevarande av skogen kan uppnås.

Referenser

- Ajzen, I. (1991). *The theory of planned behavior*. Organizational Behavior and Human Decision Processes, 50(2), 179–211. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T)
- Ajzen, I. & Fishbein, M. (2005). *The influence of attitudes on behavior*. https://www.researchgate.net/publication/264000974_The_Influence_of_Attitudes_on_Behavior
- André, K., Baird, J., Gerger Swartling, Å., Vulturius, G. & Plummer, R. (2017). *Analysis of Swedish forest owners' information and knowledge-sharing networks for decision-making: Insights for climate change communication and adaptation*. Environmental Management, 59(6), 885–897. <https://doi.org/10.1007/s00267-017-0844-1>
- Bjärstig, T., Widamann, U. & Eriksson, M. (2017). *Svenska skogsägarens syn på skogens sociala värden*. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1070444/FULLTEXT01.pdf>
- Bostedt, G., Zabel, A. & Ekvall, H. (2017). *Planning on a wider scale – Swedish forest owners' preferences for landscape policy attributes*. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1389934118306002>
- Bryman, A. & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. (2017 uppl.).
- Finnström, O. & Tranberg, O. (2014). *Frivilliga avsättningsars varaktighet och kvalitet hos Bergvik Skog AB mellan 2005 och 2014*. https://stud.epsilon.slu.se/7153/7/finnstrom_o_tranberg_o_140815.pdf
- Lindahl, K.B., Sténs, A., Sandström, C., Johansson, J., Lidskog, R., Ranius, T. & Roberge, J.-M. (2017). *The Swedish forestry model: More of everything?* Forest Policy and Economics, 77, 44–55. <https://doi.org/10.1016/j.forpol.2015.10.012>
- Naturvårdsverket (2019). *Ett rikt växt- och djurliv*. <https://www.naturvardsverket.se/4ac309/globalassets/media/publikationer-pdf/6800/978-91-620-6874-5.pdf>
- Naturvårdsverket (2023a). *Skog, formellt skyddad*. <https://www.naturvardsverket.se/data-och-statistik/skog/skog-formellt-skyddad/>
- Naturvårdsverket (2023b). *Levande skogar*. <https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/sveriges-miljomal/fordjupad-utvardering-av-sveriges-miljomal-2023/nar-vi-miljokvalitetsmalen/levande-skogar/> [Hämtad 2024-05-30]
- Naturvårdsverket (2023c). *Natura 2000-områden*. <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/skyddad-natur/olika-former-av-naturskydd/natura-2000-omraden/> [Hämtad 2024-06-16]
- Naturvårdsverket (2024a). *Skyddad natur*. <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/skyddad-natur/> [Hämtad 2024-10-11]

- Naturvårdsverket (2024b). *Naturreservat*.
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/skyddad-natur/olika-former-av-naturskydd/naturreservat/> [Hämtad 2024-06-15]
- Nordén, A., Coria, J. & Villalobos, L. (u.å.). *Evaluation of the impact of forest certification on environmental outcomes in Sweden*.
https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/44417/gupea_2077_44417_1.pdf;jsessionid=7E4902504CB266AB5C1A3D7D2EC9EFD2?sequence=1
- Nordin, A. (2017). *Skog & Framtid – Samling kring skogsfrågorna*.
https://www.slu.se/globalassets/ew/org/centrb/f-for/old/pdf/sf_lowres2017_01.pdf
- Nordin, A. (2020). *Skog & Framtid – Guld och gröna skogar*.
https://www.slu.se/globalassets/ew/org/centrb/f-for/old/pdf/skog_och_framtid_nr-1_2020_low.pdf
- Olsson, L. (2022). *Vill skogsägarna byta skog*. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1676493/FULLTEXT01.pdf>
- Ostrom, E. (1990). *Governing the commons: The evolution of institutions for collective action*. Cambridge University Press. (The Political Economy of Institutions and Decisions)
- Regeringskansliet (2023). *EU:s klimatpaket Fit for 55 är en milstolpe i klimatarbetet*.
<https://www.regeringen.se/artiklar/2023/06/eus-klimatpaket-fit-for-55-ar-en-milstolpe-i-klimatarbetet/>
- Rivière, M. (2016). *Forest owners and attitudes towards conservation policy in Sweden*.
https://stud.epsilon.slu.se/8861/7/riviere_m_160302.pdf
- Samuelsson, J. & Gynnerstedt, E. (2015). *Skogsägarens syn på generell hänsyn och frivillig avsättning*. https://stud.epsilon.slu.se/8402/1/Samuelsson_J_Gynnerstedt_E_150820.pdf
- Sandström, C., Carlsson-Kanyama, A., Lindahl, K.B., Sonnek, K.M., Mossing, A., Nordin, A., Nordström, E.-M. & Räty, R. (2016). *Understanding consistencies and gaps between desired forest futures: An analysis of visions from stakeholder groups in Sweden*. *Ambio*, 45(S2), 100–108. <https://doi.org/10.1007/s13280-015-0746-5>
- Skogsstyrelsen (2017). *Avrapportering av regeringsuppdrag om frivilliga avsättningar*.
<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/rapporter/rapporter-2017/avrapportering-av-regeringsuppdrag-om-frivilliga-avsattningar.pdf> [Hämtad 2024-05-02]
- Skogsstyrelsen (2023a). *Frihet under ansvar*. <https://www.skogsstyrelsen.se/aga-skog/du-och-din-skog/frihet-under-ansvar/> [Hämtad 2024-04-29]
- Skogsstyrelsen (2023b). *Skogsvårdslagen*. <https://www.skogsstyrelsen.se/lag-och-tillsyn/skogsvardslagen/> [Hämtad 2023-12-18]

- Skogsstyrelsen (2023c). *Statistik om frivilliga avsättningar och certifierad areal*.
<https://www.skogsstyrelsen.se/statistik/statistik-efter-amne/frivilliga-avsattningar-och-certifiering/> [Hämtad 2024-05-22]
- Skogsstyrelsen (2023d). *Frivilliga avsättningar*. <https://www.skogsstyrelsen.se/aga-skog/skydda-skog/frivilliga-avsattningar/> [Hämtad 2024-12-27]
- Skogsstyrelsen (2024a). *Ekonomisk ersättning och värdering*.
<https://www.skogsstyrelsen.se/aga-skog/skydda-skog/sa-gar-det-till-att-skydda-skog/ekonomisk-ersattning-och-vardering/> [Hämtad 2024-12-27]
- Skogsstyrelsen (2024b). *Certifiering av skog*. <https://www.skogsstyrelsen.se/aga-skog/du-och-din-skog/certifiering/> [Hämtad 2024-05-15]
- Skogsstyrelsen (2024c). *Arbetet med frivillighet som grund vid formellt skydd av skog*.
<https://www.skogsstyrelsen.se/om-oss/var-verksamhet/regeringsuppdrag/uppdrag-att-se-over-den-nationella-strategin-for-formellt-skydd-av-skog/frivillighet-som-grund-vid-formellt-skydd/> [Hämtad 2024-12-12]
- Sveriges miljömål (2024). <https://www.sverigesmiljomal.se/> [Hämtad 2024-05-21]
- Sveriges riksdag (2016). *Nagoyaprotokollet om användning av genetiska resurser (Proposition 2015/16:161)* https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/nagoyaprotokollet-om-anvandning-av-genetiska_h303161/ [Hämtad 2024-12-27]
- Mittuniversitetet (2022). *Skogens värden: Forskares reflektioner*.
<https://www.miun.se/contentassets/5eadb642622a45c189d35963c14fcb68/skogens-varden.pdf>
- European Union (2005). *The EU forestry strategy*. <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/the-eu-forestry-strategy.html> [Hämtad 2024-05-30]
- WWF (2009). *Generell hänsyn och naturvärdesindikatorer*.
https://www.slu.se/globalassets/ew/org/centrb/cbm/dokument/publikationer-cbm/cbm-skriftserie/generell_hansyn_naturvardesindikatorer.pdf

Bilaga

Frågeformulär.pdf

Kandidatarbeten / Bachelor Thesis

Institutionen för skogsekonomi / Department of Forest Economics

1. Hallström, P. & Nylander, G. 2018. Ekonomisk analys av olika metoder att transportera flisad GROT från skogen till industrin via NLC Storuman. *An economic analysis of different methods of chipped logging residues transportation from the forest to the industry through NLC Storuman*
2. Boglind, G. & Gyllengahm, K. 2018. Lönsamhetsanalys av biomassa-fokuserad skötsel för contortatall – En ekonomisk analys av olika skötselstrategier. *Profitability analysis of biomass-focused management for lodgepole pine – An economic analysis of various silvicultural regimes*
3. Holfve, V. 2018. En analys av äganderätten och intrångsersättning. *An analysis of private ownership and compensation for intrusion*
4. Ekegren Hällgren, A. & Essebro, L. 2018. Lojalitet och engagemang för skogsägareföreningen i en ny tid – En fallstudie om medlemmar i Norra Skogsägarna. *Loyalty and engagement for forest association in a new time – A case study for members in Norra Skogsägarna*
5. Hermansson, E. & Strömwall Nyberg, T. 2019. Mot en ny framtid - en granskning av samarbeten och förbättringsmöjligheter mellan företag. *Towards a new future -a research of collaborations and improvements between companies*
6. Bertills, M. & Hilmeresson, F. 2019. Gender equality in the forest sector will happen - but when? The understanding of competence and quota among board members in the forest sector - barriers or facilitators of an equal company board and organization. *Jämställdhet i skogssektorn kommer att hända- men när? Förståelsen av kompetens och kvotering bland styrelsemedlemmar i skogssektorn - barriärer eller hjälpmedel för en jämställd styrelse och organisation*
7. Billefält, B. & Olsson, M. 2019. Hållbarhet i arbetet - Fallstudie ur ett medarbetarperspektiv. *Corporate social responsibility at work - Case study from the employee perspective*
8. Söderlund, M. 2019. Hur kommuniceras klimatfördelarna med att bygga flerbostadshus i trä. *How is the climate benefits communicated by building multi-storage houses in wood*
9. Dahl, P. & Sparrevik, G. 2019. Skogslagstiftning för en ny tid - Avkastning för olika lagstiftningsscenario i Litauen. *Forest legislation for a new era -Rate of return for different legislation scenarios in Lithuania*

10. Johannesson, K. & Näslund, R. 2019. Biokol som produkt inom skogsbruket - En hållbar produkt med många fördelar. *Biochar as a product in forestry - A sustainable product with many benefits*
11. Nyström, A. & Nytell, A. 2020. Att mäta och jämföra hållbarhet – en fallstudie av tre svenska skogsbolag. *To measure and compare sustainability – a case study of three Swedish forest companies*
12. Ljudén, A. & Rubensson, N. 2020. Hur hanterar den svenska skogsbranschen Brexit? – En kvalitativ studie med fokus på svenska sågverksföretag. *How does the Swedish forest line of business handle Brexit? – A qualitative study with focus on Swedish sawmill companies*
13. Eriksson, P. 2020. Digitala skogsbruksplanen i den operativa verksamheten – En fallstudie på den digitala skogsplanens roll i den operativa verksamheten samt attityden gentemot verktyget. *Digital forestry plan in the operational activities – A case study based on the role of the digital forestry plan in the operational activities and the attitudes towards the tool*
14. Algotsson, J. 2020. Varumärkesbyggande säljstöd för virkesköpare i skogsbranschen – en fallstudie om Martinsons Skogshandbok. *Brand Building Sales Support for Purchasers in the Forest Bransch – A Case Study about Martinsons's Skogshandbok*
15. Sjölund, A. & Tornberg, T. 2021. Mäklarens syn på flerbostadshus i trä – en jämförelse av mäklarroller. *Real estate agent views on wooden multistorey construction – a comparison of real estate roles*
16. Hernblom, C. & Häggberg, E. 2021. Privata enskilda markägares inställning till skogscertifiering – En intervjustudie om fördelar och nackdelar ur ett markägar-perspektiv. *Private individual forest owners' attitude to forest certification – An interview study about advantages and disadvantages from a landowner perspective*
17. Hurtig, A. & Åkersten, J. 2021. Värdering av bolagsmark – Företag och värderares syn på olika värderingsmetoder. *Valuation of company forest land – Companies and valuers opinion on different valuation methods*
18. Sköld, C. & Stenberg, M. 2021. Värdering av skogsbruksfastigheter – Hur skiljer sig värderingsprocessen mellan olika fastighetsmäklare? *Valuation of forest estates – How does the valuation process differ between different real estate agents?*
19. Löwenhielm, G. 2021. Alternativ användning av skogsmark vid Forssjöområdet – Ekonomiska konsekvenser vid olika skötselalternativ. *Alternative use of forestland within the Forssjö area*
-

Economical consequences depending on forest management method

20. Andersson, S. 2021. Ekonomisk jämförelse mellan certifierat och ocertifierat skogsbruk. *Comparison of profitability between certified and non-certified forestry in Sweden*
21. Lindquist, A. 2022. Lärkens framtid I svensk förädlingsindustri – Råvaruförsörjning och efterfrågan. *The future of larch in the Swedish processing industry – Raw materials supply and demand.*
22. Persson, E. 2022. Adhesives for the future – Differentiation of products in construction materials focusing on the case of wood-based panels. *Framtidens lim – Differentiering av produkter inom kategorin byggnadsmaterial med focus på träskivor*
23. Bjelkered, E. & Bäckman, I. 2022. Lönsamhet i småskalig kraftvärmeproduktion – Alternativ användning av skogsbränsle. *Profitability in small scale cogeneration – alternative use of forest fuels*
24. Grele, E. Larrson, S. & Lindgren, J. 2022. Attitydstudie kring avsättningar och kolinlagring - Privata enskilda skogsägare. *Study of attitudes regarding provisions of forest and carbon storage - non-industrial private forest owners*
25. Granath, J. & Söderström, M. 2022. Hyggesfritt skogsbruk - Ekonomisk inverkan på skogsbruket
26. Andersson, L. & Nilsson, A. 2022. Fire insurance in Sweden from an individual owner's perspective – a cost benefit analysis. *Brandförsäkring utifrån en enskild privat skogsägars perspektiv – en kostnads-nyttoanalys*
27. Sternö, A. & Tegnér, N. 2023. Att bryta barriärer: Marknadsföringsstrategier för att bredda deltagandet inom högre studier *Breaking barriers: Marketing strategies for widening participation within higher education*
28. Bäckman, C. & Granlund, V. 2023. Granbarkborrens inverkan på skogsfastigheters värdering. *Impact of spruce bark beetle on valuation of forest properties*
29. Eriksson, L. & Nowik, J. 2023. Skoglig certifiering, inverkan på företag och skogsägarföreningar. *Forests certification, effect on companies and forest owner associations*
30. Nordström, R. 2023. Snitselfri planering för precisionsskogsbruk – Kostnadskalkyl för förbättrad digital traktplanering. *Ribbon-free planning as a step towards precision forestry*
31. Olsson, A. 2023. Sambandet mellan koldioxidutsläpp och nyckeltal. *Relationship between carbon dioxide emission and key figures*
32. Grubbström, T. & Janlert, V. Skogens produkter och dess rykte – konsumenters attityder till förnybara engångsartiklar och dess industriella sektor. *Forest products and their reputation, the consumers' mind-set towards single-use products and their industrial sector*
33. Ergonson, J. & Wennberg, G. 2023. Klimatkompensering I svenska skogar – lönsamhet i kolskogsbruk. *Climate compensation in Swedish forests – Profitability in carbon forestry*

34. Holmström, C. & Thorell, A. 2023. Kommunikation och klimatpåverkan vid nybyggnation i Sverige – Jämförelse mellan betong och träbyggnationer. *Communication and climate impact in new construction in Sweden – A comparison between concrete and wooden buildings*
35. Eriksson, E & Lindholm, A. 2023. Investering i skogsbilvägar – En kvalitativ intervjustudie om investeringar i skogsbilvägar i det småskaliga skogsbruket. *Investment in forest roads – A qualitative interview study about investments in forest roads in small-scale forest production*
36. Eriksson, O. & Koebe, E. 2024. Taxonominförordningens relation till lönsamhet. *The relationship between the taxonomy regulation and profitability*
37. Hellgren, L. & Sandwall Åhlin, D. 2024. Främmande trädslag i svenska skogar. Rekreativ värde och individers attityder. *Non-native species in Swedish forests - Recreational value and individual attitudes*
38. Hård av Segerstad, E. & Silfver Östberg J. 2024. Hållbar utveckling i skogsstandarder – En fallstudie med fokus på jämställdhet. *Sustainable development in forest standards – A case study with a focus on gender equality*
39. Apell, F. & Engström, A. 2024. Fritt utvecklad skog i stadsnära lägen – Perspektiv utifrån kommunal förvaltning. *Freely developed forests in urban areas – From a municipal management perspective*
40. Nyman, J., Ribom, E. & Weidman, O. 2024. Attityder till att sälja kolkrediter – Perspektiv från privata enskilda skogsägare. *Attitudes to selling carbon credits – Perspectives from private forest owner*
41. Förlander, C. & Gelotte, T. 2024. Skogshuggare och skogstuggare. Reglering av bäverskador inom skogliga bolag. *Regulation of beaver damage within forestry companies*
42. Antfolk, W. & Olai, T. 2024. Hållbar utveckling i skogsbruket – operativa incitamentsstrukturer. *Sustainable development in forestry – operational incentive structures*
43. Boson, S. & Engström, E. 2024. Gynnar hybridlärken skogsbruket? Främmande trädslag inom omställningen. *Does hybrid larch benefit forestry? Perspectives on non-native tree species in the transition*